

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 04/2023

Julkaisija:

Tampereen kaupunki, Konsernihallinto

PL 487, 33101 Tampere

www.tampere.fi/talous

Kannen suunnittelu: Tampereen kaupunki, Veli-Matti Lahdenniemi

Kannen kuva: Laura Vanzo

Julkaisu on saatavissa sähköisesti osoitteessa:

www.tampere.fi/talous

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 04/2023

SISÄLLYS

KONSERNIJOHTAJAN KATSAUS.....	4
--------------------------------------	----------

KAUPUNGIN TOIMINTA JA TALOUS.....	8
--	----------

Kaupungin tuloslaskelma.....	8
-------------------------------------	----------

Verotulot.....	11
----------------	----

Valtionosuudet.....	13
---------------------	----

Henkilöstö.....	14
-----------------	----

Hankinnat.....	19
----------------	----

Rahoituslaskelma.....	22
-----------------------	----

Investoinnit.....	25
-------------------	----

Tase.....	28
-----------	----

KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	32
---	-----------

Konserniennuste	32
-----------------------	----

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU	34
---	-----------

Olennaiset poikkeamat talousarvioon.....	35
--	----

Talousarvion toiminnan tavoitteiden toteutuminen.....	41
---	----

Sivistyspalvelujen palvelualue.....	42
--	-----------

Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	42
---------------------------------------	----

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue	46
--	-----------

Elinvoima- ja osaamislautakunta	46
---------------------------------------	----

Asunto- ja kiinteistölautakunta.....	52
--------------------------------------	----

Kaupunkiympäristön palvelualue	56
---	-----------

Yhdyskuntalautakunta.....	56
---------------------------	----

Joukkoliikennelautakunta.....	61
-------------------------------	----

Konsernihallinto	63
-------------------------------	-----------

Yhteiset erät.....	65
--------------------	----

Taseyksiköt.....	67
-------------------------	-----------

Tampereen Vesi	67
----------------------	----

Tampereen Kaupunkiliikenne.....	69
---------------------------------	----

TALOUS VIELÄ MYÖTÄTUULESSA

Tampereen kaupungin talous oli viime vuonna kolmatta vuotta peräkkäin tasapainoinen ja myös kuluvasta vuodesta on tulossa positiivinen. Ensimmäisen neljän kuukauden toteuman perusteella tilikaudesta ennustetaan 36,9 milj. euroa ylijäämäistä tulosta. Hyvä ennuste perustuu erityisesti kuntien verovuoden 2022 kunnallisveron ja yhteisöveron suuriin tilityksiin, joita kertyy kunnille tänä vuonna poikkeuksellisen paljon.

Kaupungin yhteenlaskettu toimintakate on käytännössä toteutumassa talousarvion mukaisesti, mutta yksiköiden talouskehityksessä on paljon eroavaisuuksia. Palvelutarpeen kasvu ja kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset lisäävät toimintamenoja. Onneksi verotulojen 37 milj. euron talousarviota positiivisempi ennuste kattaa menojen kasvun.

Kasvavan kaupungin investointitarpeet ovat edelleen suuret. Vaikka nettoinvestointien arvioidaan alittuvan talousarviosta 18,5 milj. eurolla, niin nettoinvestointien ennuste on 244 milj. euroa. Talousarvion alittumisen syynä on lähinnä talonrakennushankkeiden viivästyminen. Pitkäaikainen korollinen lainamäärä rahalaitoksille on pysymässä kuluvana vuonna vuoden 2022 tasolla. Aasukaskohtaisen lainamäärän arvioidaan pienenevän 3 700 euroon.

Vaikka kuluvasta vuoden taloudesta on tulossa neljättä vuotta ylijäämäinen, niin tilanne on heikentymässä merkittävästi jo vuodelle 2024. Talouden hallinnan kannalta on ensisijaista pidättäytyä uusista kustannuksista lisäävistä palveluista ja nykyisten palvelujen laajentamisista, ellei vastaavansuuruisia menosäästöjä tai lisätuloja saada aikaiseksi muualta. Investointien toteuttamisessa on kyettävä nostamaan oman tulorahoituksen osuutta suhteessa investointeihin. Investointitarpeet ovat kuitenkin pysymässä kuluvan vuosikymmenen hyvin korkeina, mikä yhdessä nopeasti kasvavien toimintamenojen kanssa uhkaa kasvattaa kaupungin lainamäärää liian paljon.

Kuntien lähivuosien talousnäkyymiin liittyy poikkeuksellisen paljon epävarmuuksia. Kuntien velvoitteiden ja tehtävien ja niihin osoitetun rahoituksen välinen kuilu on kasvamassa. Lisäksi uuden hallituksen talouden sopeuttamistoimenpiteet kohdistuvat myös kunta-talouteen. Tämä edellyttää uusia innovatiivisia toimenpiteitä, joiden avulla rahat saadaan riittämään entistä paremmin kuntalaisten kasvaviin palvelutarpeisiin. Todennäköisesti myös kaupungin tarjoamia palveluja joudutaan tarkastelemaan kriittisesti.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Tunnusluvut	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Toimintakate, milj. €	-174,6	-1 442,5	-587,1	-587,4
Nettomenojen kasvu, %	-62,0	2,7	-59,3	-59,3
Vuosikate, milj. €	122,3	142,3	131,9	165,7
Vuosikate / poistot, %	306,0	114,3	102,4	128,6
Tulos, milj. €	82,4	17,8	3,1	36,9
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta (milj. €)	-188,1	-321,9	-301,9	-244,9
Investoinnit (netto), milj. €	-48,1	-232,5	-262,5	-244,1
Investointien tulorahoitus, %	254,2	61,2	50,3	67,9
Lainat, milj. €	869,3	925,9	932,0	925,9
Lainat, € / asukas	3 477	3 718	3 728	3 704
Verorahoituksen kasvu, %	-44,9	5,9	-55,8	-53,4
Asukasmäärä	249 980	249 009	250 000	250 000

Työllisyystilanne on pysytellyt vakaana alkuvuonna

Tampereen työllisyystilanne kohentui vuoden 2022 aikana, ja työttömyysaste on ollut vakaa 10,0–10,1 prosenttia tammi-maaliskuussa 2023. Työttömänä työnhakijana oli maaliskuussa 12 515 henkilöä. Vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna työttömyys lisääntyi hyvin hienoisesti, noin 260 henkilöllä.

Työttömien määrät ovat säilyneet melko tasaisina alkuvuonna niin nuorten, yli 50-vuotiaiden, ulkomaalaisten kuin pitkäaikaistyöttömien keskuudessa. Maaliskuussa työttömänä oli 1466 alle 25-vuotiasta, 3519 yli 50-vuotiasta, 1433 ulkomaalaista ja 3482 pitkäaikaistyöttömää. Vuodentakaiseen verrattuna ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden ja hitusen myös nuorten työttömien määrä on kasvanut, pitkäaikaistyöttömien puolestaan selvimmin vähentynyt.

Työttömyyden trendi on kehittynyt positiiviseen suuntaan viime vuosina, ja sen odotetaan edelleen jatkuvan kuluvana vuonna. Kehitys saattaa kuitenkin hieman hidastua ennakoivien arvioiden mukaan. Työvoiman kysynnän näkymiä tukee, että avoimien työpaikkojen määrä on pysytellyt edelleen korkealla tasolla.

Kaupungin kasvu ennätysellisellä tasolla

Tampereen väkiluku on ollut voimakkaassa kasvussa viime vuosina. Vuoden 2022 aikana kaupunki kasvoi ennätysellisesti yli 4 700 uudella asukkaalla, mikä tarkoittaa noin 2 prosentin kasvuvauhtia. Kasvu perustui ainoastaan muuttovoittoon, sillä syntyneitä oli ensimmäisen kerran kolmeen kymmeneen vuoteen vähemmän kuin kuolleita. Aiempiin vuosiin nähden poikkeuksellista on myös se, että nettomaahanmuuton osuus väestönkasvusta nousi lähes 50 prosenttiin. Tänä keväänä tamperelaisten määrä tulee ylittämään 250 000 asukkaan rajapyykin.

Kasvavassa kaupungissa on turvattava sujuva liikkuminen kaikilla kulkumuodoilla. Eriyisesti Tampereella on panostettu tulevaisuuteen katsoen joukkoliikenteeseen, mikä näkyy matkustajamäärien positiivisena kehityksenä. Nysse-liikenteessä tehtiin tammi-huhtikuussa noin 17,4 miljoonaa nousua mikä on noin 30 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla. Myös muilla kestäväillä kulkutavoilla liikkuminen on lisääntynyt ilahduttavasti edelliseen vuoteen verrattuna. Raitiotien laajeneminen on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja raitiotien ensimmäisen jatko-osuuden Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelma on valmistunut ja se on hyväksytty sekä Tampereen että Pirkkalan kaupungin- ja kunnanvaltuustoissa.

Kaupungin tavoitteena on suunnata asumista joukkoliikennevyöhykkeille ja aluekeskuksiin. Asemakaavoitusohjelman 2023–2027 mukaisesti 82 prosenttia asumisen asemakaavoista sijoittuu näille alueille eli tavoitteen edistämiseksi on onnistuttu hyvin. Asunto- ja maapolitiikan linjausten mukaisessa asuntotuotannossa ollaan sitä vastoin jäämässä tavoitteesta. Arviona on, että vuoden 2023 loppuun mennessä valmistuu noin 540 kohtuuhintaista asuntoa, kun tavoitteeksi on asetettu 716 asunnon toteutuminen. Pientalorakentamisen mahdollistamisessa on edetty asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Asuinalueiden kehittämistyötä on kokonaisuudessaan viety eteenpäin ja Kaukajärvi-Anjalan kaupunginosaohjelma on käynnistetty vuoden 2023 alussa.

Elinvoimainen ja kasvava kaupunki vetää puoleensa uusia asukkaita, matkailijoita ja tapahtumia. Tampere on vuodesta toiseen säilyttänyt paikkansa Suomen suosituimpana asuinpaikkana ja on yhä Suomen suositelluin opiskelukaupunki. Tampere on myös vahvistanut sijaansa yritystapahtumien ja kongressien järjestämispaikkana. Tänä keväänä toista

miseen Tampereella järjestetyt jääkiekon MM-kisat ovat hieno esimerkki siitä, että olemme onnistuneet tavoitteessamme olla elinvoimainen elämys- ja tapahtumakaupunki.

Kaupunkina olemme kuluneena keväänä olleet uuden edessä, kun ydintehtäviimme lukeutuva tamperelaisten hyvinvoinnin edistäminen on hakenut uutta muotoaan hyvinvointialueuudistuksen myötä. Sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen tehtävät siirtyivät kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Tampereella tavoite hallitusta ja sujuvasta siirrosta toteutui suunnitellusti. Siirron jälkeistä aikaa on eletty muutamia kuukausia ja Pirkanmaan hyvinvointialueen käynnistymistä on tuettu tiiviillä yhteistyöllä. Kaupungin tärkeänä tehtävänä on yhä huolehtia siitä, että me tamperelaiset voimme hyvin nyt ja tulevaisuudessa.

Juha Yli-Rajala
Konsernijohtaja

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	Tot. 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Toimintatulot				
Myyntitulot	56,1	244,3	162,5	163,8
Maksutulot	12,3	100,4	35,0	44,3
Tuet ja avustukset	10,0	62,6	35,6	34,6
Vuokratulot	35,4	85,6	103,7	107,5
Muut toimintatulot	12,2	23,3	27,0	26,9
Tulot yhteensä	126,0	516,3	363,7	377,1
Valmistus omaan käyttöön	0,8	5,1	5,4	5,4
Toimintamenot				
Henkilöstömenot	-135,9	-686,1	-436,8	-446,6
Palkat ja palkkiot	-108,8	-547,2	-350,4	-358,4
Henkilösivukulut	-27,1	-138,9	-86,5	-88,3
Eläkekulut	-22,8	-118,5	-72,2	-73,6
Muut henkilösivukulut	-4,3	-20,4	-14,3	-14,7
Palvelujen ostot	-102,3	-994,1	-317,6	-321,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11,4	-64,6	-41,5	-41,3
Avustukset	-21,7	-104,8	-64,2	-64,0
Vuokramenot	-29,1	-109,6	-90,7	-90,9
Muut toimintamenot	-0,9	-4,7	-5,4	-5,5
Menot yhteensä	-301,3	-1 964,0	-956,2	-969,9
Toimintakate	-174,6	-1 442,5	-587,1	-587,4
Verotulot	279,9	1 192,3	636,0	673,0
Valtionosuudet	18,6	373,9	55,8	56,2
Rahoitustulot ja -menot	-1,6	18,6	27,2	24,0
Vuosikate	122,3	142,3	131,9	165,7
Suunnitelmapoistot	-40,0	-124,4	-128,8	-128,8
Tilikauden tulos	82,4	17,8	3,1	36,9

Tuloslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

Tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen edellisvuoteen vuodenvaihteessa toteutuneen sote-uudistuksen johdosta.

Tilikauden tulosennuste on 36,9 milj. euroa ylijäämäinen. Tuloksen ennustetaan toteutuvan 33,8 milj. euroa muutettua talousarviota parempana, mitä selittää erityisesti kunnallis- ja yhteisöverojen hyvät kertymät. Tilikauden tulosennuste on 19,1 milj. euroa edellisvuotta parempi.

Toimintakatteen tilinpäätösennuste on budjetoidulla tasolla. Toimintatulojen ennustetaan toteutuvan 13,4 milj. euroa (3,7 %) budjetoitua suurempana erityisesti maankäyttösopimuskorvauksista johtuen. Toimintamenojen 13,7 milj. euron (1,4 %) ylityksen taustalla on erityisesti kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset henkilöstömenoihin.

Verorahoituksen ennustetaan toteutuvan 37,3 milj. euroa budjetoitua parempana erityisesti kunnallisverojen (19,5 milj. euroa) ja yhteisöverojen (10,0 milj. euroa) ylitysten johdosta. Verotulojen ja valtionosuuksien tarkempi analyysi löytyy katsauksesta tuottojen ja kulujen analyysin jälkeen.

Vuosikatteen 165,7 milj. euron ennuste kattaa ennustetut suunnitelmapoistot 129-prosenttisesti. Poistojen ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisena. Poistojen kasvuun vaikuttaa kaupungin korkea investointitaso.

Tuotot

Myyntituottojen tilinpäätösennuste on 1,3 milj. euroa budjetoitua parempi.

Maksutuottojen ennustetaan toteutuvan 9,3 milj. euroa (26,5 %) muutettua talousarviota parempana erityisesti maankäyttösopimuskorvauksista johtuen.

Tuet ja avustukset toteutuvat ennusteen mukaan 1,0 milj. euroa budjetoitua pienempänä. Suurimmat tukien ja avustusten alitukset kohdistuvat sivistyspalvelujen palvelualueelle.

Vuokratuottojen ennuste ylittää muutetun talousarvion 3,8 milj. eurolla (3,7 %), mikä selittyy pääosin maa-alueiden vuokratuottojen suunniteltua suuremmasta kasvusta.

Muiden toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan lähes budjetoidusti.

Kulut

Henkilöstömenojen tilinpäätösennuste ylittää muutetun talousarvion 9,8 milj. eurolla (2,2 %). Ennusteessa on arvioitu kunta-alan palkkaratkaisun lisäkustannusvaikutuksen olevan noin 7,9 miljoonaa euroa vuonna 2023. Henkilöstömenojen tarkempi analyysi löytyy kohdasta Henkilöstö.

Materiaali- ja palveluostojen ennuste on 3,8 milj. euroa budjetoitua suurempi, johtuen erityisesti sivistyspalvelujen palvelualueen palveluostojen ylityksistä. Palvelujen ostot sekä Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmien analysointi löytyy kohdasta Hankinnat.

Avustuskulujen ennustetaan alittuvan 0,2 milj. euroa. Alitukset kohdistuvat sivistyspalvelujen palvelualueelle.

Vuokrakulujen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina. Ylitykset kohdistuvat rakennusten ja huoneistojen sekä koneiden ja laitteiden vuokrakuluihin.

Muiden toimintakulujen ennustetaan toteutuvan lähes budjetoidusti.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Tuloslaskelman tunnusluvut	Tot. 1-4 / 2023	TP 2022	TP Enn 2023
Toimintatuotot / Toimintakulut*, %	42	26	39
Vuosikate / Suunnitelmapoistot, %	306	114	129
Vuosikate, euroa / asukas	489	571	663
Asukasmäärä	249 980	249 009	250 000

*Kuluista on vähennetty Valmistus omaan käyttöön -erän kautta tehdyt oikaisut

Verotulot

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Kunnallisvero	223,2	953,9	447,5	467,0
Kiinteistövero	7,6	99,6	98,5	106,0
Yhteisövero	49,0	138,8	90,0	100,0
Yhteensä	279,9	1 192,3	636,0	673,0

Verotulojen toteuma ja tilinpäätösennuste

Tilikauden 2023 verotulojen kokonaiskertymäksi arvioidaan 673 milj. euroa, mikä on 37 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän.

Verotulojen kertymäarvio pohjautuu Kuntaliiton kuntakohtaiseen veroennustekehik-
koon huhtikuulta 2023.

Huhtikuun loppuun mennessä verotuloja on tilitetty yhteensä 280 milj. euroa.

Vanhoilta verovuosilta (eli ennen verovuotta 2023) kertyy korkeimmilla tuloveropro-
senteilla ja yhteisöveron jako-osuuksista maksuunpantuja verotuloja. Tämä nostaa ve-
rotilityksen tasoa selvästi kalenterivuonna 2023. Ensi vuonna vanhojen verovuosien po-
siitiivinen vaikutus käytännössä poistuu ja näin ollen kehitys on negatiivinen. Tämän ns.
verohännän euromäärä riippuu maksettavan verotulon 2022 määrästä ja miten verovuod-
den jäännösverot kertyvät.

Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 19,5 milj. euroa muutettua talousarviota
enemmän.

Sote-uudistuksen yhteydessä kaikkien Manner-Suomen kuntien veroprosentteja leikat-
tiin 12,64 %-yksiköllä. Tampereen veroprosentti vuonna 2023 on siten 7,61.

Kuluvan vuoden ennakkoerot ovat kehittyneet myönteisesti. Verotus 2022 valmistuu
lokakuun lopussa 2023. Ennen kesäkuuta arviot perustuvat tietoihin viime vuoden an-
siotulojen kehityksestä. Palkkasumman positiivinen kehitys vuonna 2022 on painottunut
vahvasti alemmille tulokymmenyksille. Maksettavan kunnallisveron arvio kunnallisvero-
tuksen vähennysten johdosta on näin ollen epävarmaa. Valtiovarainministeriön tiedon

mukaan on mahdollista, että veronsaajaryhmien jako-osuuksia oikaistaan vielä ennen verotuksen päättymistä lokakuun lopussa. Mahdollinen jako-osuuksien oikaisu johtuisi valtion pääomatuloverojen epävarmasta kehityksestä verovuonna 2022. Kesäkuun lopussa asia selvinnee, kun ensimmäiset kuntakohtaiset ennakkotiedot valmistuvasta verotuksesta julkaistaan.

Yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 100 milj. euroa. Talousarvion arvioidaan siten ylittyvän 10 milj. eurolla.

Yhteisöveroennuste perustuu pääosin kevään kuntatalousohjelman arvioon yhteisöveron kehityksestä sekä alkuvuoden tilitystietoihin. Tammi- ja helmikuussa kertyi verovuoden 2022 lisäennakoita ennustettua paremmin.

Kiinteistöverotuloja ennustetaan kertyvän 106 milj. euroa, mikä on 7,5 milj. euroa talousarviota enemmän. Verotulot kasvavat viime vuodesta 6,4 milj. euroa (6,4 %). Reipas kasvu johtuu rakennuskustannusindeksin nousun aiheuttamasta jälleenhankinta-arvojen korotuksesta. Rakennuskustannusindeksin nousu on suurempi kuin koskaan aiemmin kiinteistöverotuksen historian aikana.

Kuukausitilitysten vertailua tilikausien välillä vaikeuttaa koronapandemia vuonna 2021, verotuksen joustavaan valmistuminen ja vuonna 2023 sote- ja pela-uudistuksen vaikutukset. Vuonna 2020 muutokset kiinteistöverotuksessa siirsivät noin 9 milj. euroa kiinteistöverotuloja alkuvuodelle 2021. Yhteisöverotulojen vuosien välisessä vertailussa tulee huomioida, että kuntien jako-osuuden nosto 10 %-yksiköllä vuosina 2020-2021 koronapandemian takia. Vuonna 2023 kertyy ns. verohäntiä, mikä näkyy tammi-helmikuun kunnallisverotilityksissä ja tulee näkymään loppuvuonna.

Valtionosuudet

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Peruspalvelujen valtionosuus	-19,6	179,5	-58,8	-58,8
Veromenetysten kompensaatio	12,1	115,9	36,3	36,3
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	26,1	78,4	78,3	78,6
Yhteensä	18,6	373,9	55,8	56,2

Valtionosuuksien toteuma ja tilinpäätösennuste

Valtionosuuksia ennustetaan saatavan päätösten mukaisesti yhteensä 56,2 milj. euroa.

Vuonna 2023 tapahtui kautta aikojen suurin muutos kuntien valtionosuusjärjestelmässä, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa ja kuntien valtionosuuksia siirrettiin hyvinvointialueille. Tampereen kaupungin peruspalvelujen valtionosuus painui lähes 60 milj. euroa negatiiviseksi sote-uudistukseen liittyvän muutosrajoittimen (-53,8 milj. euroa) ja siirtymätasauksen (-17,9 milj. euroa) johdosta.

Sote-siirtolaskelmat tullaan päivittämään vuoden 2023 aikana. Lopullinen siirtolaskelma määrittää sen, kuinka paljon rahoitusta kunnat ja hyvinvointialueet saavat valtiolta vuodesta 2024 lukien ja samalla oikaistaan takautuvasti myös vuoden 2023 rahoitusta.

Peruspalvelujen valtionosuuden ennuste on muutetun talousarvion mukainen. Muutettu talousarvio vastaa valtiovarainministeriön 29.12.2022 valtionosuuspäätöstä.

Veromenetysten kompensaatiota ennustetaan saatavan muutetun talousarvion mukaisesti. Kompensaatio erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2020. Verovähennyksistä ja muista valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulojen menetys kompensoidaan nykyisin kunnille valtionosuuden yhteydessä. Vuodesta 2010 lähtien Tampereelle kertyneet verotulomenetysten kompensaatiot ovat vuonna 2023 noin 36 milj. euroa (2022: 115,9 milj. e); sote-uudistus leikkasi myös tätä erää.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ennustetaan saatavan 78,6 milj. euroa, mikä on 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota enemmän. Ennusteen poikkeama johtuu ammatilliseen koulutukseen saadusta lisärahoituksesta.

Valtionosuudet sekä esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset tilitetään kunnille kuukausittain tasaerinä. Vuoden aikana tehtyjen muutospäätösten tilitykset toteutetaan tasasuuruusina erinä jäljellä oleville kuukausille.

Henkilöstö

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot. 2023 1-4	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Palkat ja palkkiot	-108,8	-547,2	-350,4	-358,4
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-22,8	-118,5	-72,2	-73,6
Muut henkilösivukulut	-4,3	-20,4	-14,3	-14,7
Yhteensä	-135,9	-686,1	-436,8	-446,6

Henkilöstömenot ja palkalliset henkilötyövuodet

Henkilöstömenot olivat huhtikuun lopussa 135,9 miljoonaa euroa. Taloudellisiin syihin perustuvien palkattomien vapaiden (1 260 henkilötyöpäivää) palkka- ja sivukuluja vähentävä vaikutus oli tammi-huhtikuussa 0,1 miljoonaa euroa.

Tammi-huhtikuussa 2023 palkallisten henkilötyövuosien määrä oli 2 744 henkilötyövuotta. Palkalliset henkilötyövuodet kuvaavat sitä panosta, josta kaupungille aiheutuu henkilöstömenoja. Määrä on 1 607 henkilötyövuotta pienempi kuin edellisenä vuonna. Vakinaisen henkilöstön palkalliset henkilötyövuodet vähenivät 1 281 henkilötyövuotta vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan nähden. Sijaishenkilöstön henkilötyövuodet vähenivät 271 henkilötyövuodella (-45,1 %) ja muun määräaikaisen henkilöstön henkilötyövuodet

det 53 henkilötyövuodella (-10,3 %). Palkkatuetun henkilöstön henkilötyövuosien määrä väheni 2 henkilötyövuotta (-3,6 %).

Henkilöstömenojen tilinpäätösennuste on 446,6 miljoonaa euroa, mikä ylittää vuosisuunnitelman 9,8 miljoonaa euroa (2,2 %). Yksityisten alojen sopimusratkaisut vaikuttavat kunta- ja hyvinvointialojen aiemmin sovittuihin palkankorotuksiin (ns. perälautaratkaisu). Ennusteessa on arvioitu kunta-alan palkkaratkaisun lisäkustannusvaikutuksen olevan noin 7,9 miljoonaa euroa vuonna 2023. Edelliseen vuoteen nähden henkilöstömenojen ennustetaan vähenevän 239,5 miljoonaa euroa (34,9 %).

Palkallisten henkilötyövuosien ennuste vuodelle 2022 on 8 250 henkilötyövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus on 195 henkilötyövuotta. Ennuste alittaa vuosisuunnitelman 22 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien ennustetaan vähenevän 4 956:lla (-37,5 %) vuoteen 2022 nähden. Sekä palkallisten henkilötyövuosien että henkilöstömenojen laskua selittää Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan aloitus 1.1.2023.

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue		4 523		
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta		4 523		
Sivistyspalvelujen palvelualue	1 789	5 007	5 201	5 241
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	1 789	5 007	5 201	5 241
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue	606	1 898	1 953	1 907
Elinvoima- ja osaamislautakunta	590	1 849	1 896	1 851
Asunto- ja kiinteistölaikunta	16	50	57	56
Kaupunkiympäristön palvelualue	104	318	361	359
Yhdyskuntalautakunta	96	293	333	331
Joukkoliikennelaikunta	8	25	29	29
Konsernihallinto	103	333	313	300
Liikelaitokset	141	451	443	443
Tampereen Kaupunkiliikenne	90	295	279	279
Tampereen Vesi	51	157	164	164
Pirkanmaan pelastuslaitos		675		
Yhteensä	2 744	13 206	8 272	8 250

Merkittävimmät muutokset vuosisuunnitelmiin nähden

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 8,0 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Henkilöstökulujen ylitykset aiheutuvat pääosin palkkaratkaisun tarkentuneesta kustannusvaikutuksesta, maahanmuuttajien valmistavan opetuksen tarpeen kasvusta sekä sijaiskustannuksista. Palkkaratkaisun kustannusvaikutus on tarkentunut noin 5,1 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmaksi. Palkallisten henkilötyövuosien ennuste on 40 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa suurempi, mikä aiheutuu varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelutarpeen kasvusta. Varhaiskasvatukseen on kevään aikana avattu kolme uutta lapsiryhmää. Syksyllä palkataan henkilöstö kuuteen pidennetyn oppivelvollisuuden ryhmään ja yhteen uuteen integroituu ryhmään sekä kolme varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Lisäksi sijaisten käyttö on lisääntynyt edellisvuoteen verrattuna. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen saatiin 2022 merkittävästi hankerahoitusta, josta osa on otettu käyttöön vuoden 2023 alusta. Tämä ei kuitenkaan ole lisännyt olennaisesti henkilöstön määrää, sillä vastaavasti osa hankkeista päättyi vuoden vaihteessa. Muissa palveluryhmissä henkilötyövuosiennuste on suunnitelman mukainen.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,7 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 45 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä. Palveluryhmätasolla ennusteisiin sisältyy poikkeamia vuosisuunnitelmaan nähden.

Lukiokoulutuksen osalta henkilöstömenojen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 0,3 miljoonaa euroa palkkaratkaisun tarkentuneen kustannusvaikutuksen vuoksi.

Työllisyys- ja kasvupalveluissa henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 1,1 miljoonaa euroa ja palkallisten henkilötyövuosien 40 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä. Henkilöstökulujen alitus ennusteessa aiheutuu palkkatukityöllistämisen vähenemisestä sekä rekrytointien viivästymisestä. Henkilöstösuunnitelmassa varauduttiin palveluohjaajien (30 henkilötyövuotta) rekrytointiin siirtymävaiheen ajaksi, kunnes TE-palvelut siirtyvät pysyvästi kuntiin. Palkkatuen lainsäädännön uudistuksen voimaantulo on siirtynyt heinäkuun 2023 alkuun, mistä johtuen tarve palveluohjaajien rekrytoinnille ei ole realisoitunut.

Ammatillisen koulutuksen henkilöstömenojen sekä palkallisten henkilötyövuosien ennuste on vuosisuunnitelman mukainen.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,2 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Ennusteessa on huomioitu vuosisuunnitelmaa pienempi palkallisten henkilötyövuosien ennuste ja palkkaratkaisun tarkentunut kustannusvaikutus.

Yhdyskuntalautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,3 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Henkilöstömenojen ylitystä selittää palkkaratkaisun tarkentunut kustannusvaikutus. Palkallisten henkilötyövuosien ennuste alittaa vuosisuunnitelman 2 henkilötyövuotta täyttämättömien vakanssien vuoksi.

Joukkoliikennelautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Palkkaratkaisun tarkentunut kustannusvaikutus on huomioitu ennusteessa. Palkallisten henkilötyövuosien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena.

Konsernihallinnon henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 2,2 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Noin 2,0 miljoonaa euroa tästä on Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä Pirkanmaan pelastuslaitoksen vuotta 2022 koskevia henkilöstömenoja. Palkkaratkaisun tarkennettu kustannusvaikutus on huomioitu henkilöstömenojen ennusteessa. Palkallisten henkilötyövuosien ennuste alittaa vuosisuunnitelman 14 henkilötyövuotta viivästyneiden rekrytointien sekä projektien aloitusten viivästymisen takia.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan hieman budjetoitua alhaisempina. Palkallisten henkilötyövuosien ennuste on vuosisuunnitelman mukainen.

Tampereen Vesi Liikelaitoksen henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,4 miljoonaa euroa budjetoitua suurempina. Ylitystä selittää palkkaratkaisun tarkentunut kustannusvaikutus. Palkallisten henkilötyövuosien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisina.

Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset saadaan laskemalla yhteen kaupungin oman henkilöstön henkilöstömenot sekä vuokratyövoiman käytöstä aiheutuneet kustannukset. Työvoimakustannusten tilinpäätösennuste on 447,0 miljoonaa euroa, mikä ylittää vuosisuunnitelman 9,8 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot ylittävät vuosisuunnitelman 9,8 miljoonaa euroa. Työvoimanvuokrausmenojen ennuste on vuosisuunnitelman mukainen

Hankinnat

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2023	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Palvelujen ostot	-314,4	-317,6	-321,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18,5	-41,5	-41,3
Yhteensä	-332,9	-359,1	-362,9

Hankintojen toteuma ja tilinpäätösennuste

- Ostot 1,1 % suunnitelmaa suuremmat
- Sosiaali- ja terveystalouden palvelujen poistuminen pienensi hankintojen arvon kolmasosaan vuoteen 2022 verrattuna

Palvelujen ja materiaalien ostojen koko vuoden ennuste on 362,9 milj. euroa, mikä on 3,8 milj. euroa suunniteltua enemmän. Palvelujen ostot ovat ennusteen mukaan ylittymässä 4,1 milj. eurolla ja aineet, tarvikkeet ja tavarat alittumassa 0,3 milj. eurolla. Palveluostojen ylitystä selittää erityisesti varhaiskasvatuksen palveluseteliostojen kasvu. Toisaalta kiinteistötoimen kunnossapidon kustannukset ovat ennusteen mukaan alittumassa. Hankintojen ennusteesta noin 3,6 milj. euroa on investointihankkeisiin liittyviä, Valmistus omaan käyttöön -erän (Vok) kautta taseeseen aktivoitavia hankintoja.

Palvelujen ja materiaalien ostojen ennustetta ei voi suoraan verrata edellisvuoteen, sillä sosiaali- ja terveystalouden palvelut ja pelastuslaitos siirtyivät hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lukien. Ennusteen arvioitu vertailukelpoinen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 9,5 milj. euroa (2,7 %). Kasvua selittää muun muassa Kasvatus- ja opetuspalveluiden ravitsemuspalveluiden sekä toimisto- ja koulutarvikemateriaalien sekä kaluston ostot. Myös Työllisyys- ja elinkeinopalveluissa muun muassa kehitysohjelmien ja työllisyydenhoidon palveluostojen ennuste on edellisvuotta suurempi. Kasvu selittää osittain myös Kaupunkiympäristön palvelualueen tekemät kunnossapitopalvelujen ostot.

Matkustus- ja kuljetuspalvelujen ennustetuista 51,7 milj. euron ostoista 45,8 milj. euroa on joukkoliikenteen palveluryhmän hankintoja kaupungin ulkopuolisilta liikennöitsijöiltä. Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen ennustetaan toteutuvan 40,9 milj. euron suuruisena, josta suurimmat ostot ovat Kaupunkiympäristön palvelualueen tekemät kunnossapitopalvelujen ostot Tampereen Infra Oy:ltä sekä Kiinteistöt tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän ostot Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tiliryhmässä merkittävimmät erät ovat muun materiaalin ostot, kirjallisuuden ostot sekä polttoaineiden ostot. Merkittävimmät muun materiaalin ja kirjallisuuden ostot ovat Kasvatus- ja opetuspalveluiden materiaali- ja kirjallisuushankinnat 5,1 milj. euroa, Toisen asteen koulutuksen 3,9 milj. euron hankinnat, sekä Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen 2,5 milj. euron hankinnat. Merkittävimmät polttoaineiden ostot ovat Tampereen kaupunkiliikenteen 4,6 milj. euron hankinnat.

Hankintojen kehittäminen

Kaupunginhallitus hyväksyi hankinnan strategiset painopisteet joulukuussa 2022. Hankinnan strategisten painopisteiden toteutumista seurataan kaupunkitasoisesti kunkin painopisteen kohdalla mainittujen mittareiden avulla. Tarkempaa mittarikohtaista raportointitietoa saadaan tilipäätökseen. Lautakuntien ja kaupunginhallituksen hankintalinjaukset on päivitetty huomioiden uudistetut hankinnan strategiset painopisteet.

Kaupungin hankintatoimen organisoinnin ja johtamisen uudistus on edennyt. Hallintoyksikön hankintapalvelut-palveluryhmän toimintaa ja organisaatiota on rakennettu siten, että kaupunki voi käynnistää kaupungin hankintojen kilpailuttamisen itse. Hankintapalveluihin on rekrytoitu hankintapäälliköitä ja hankinta-asiantuntijoita, jotka tukevat palvelualueita hankintojen johtamisessa, suunnittelussa ja kilpailutuksessa sekä sopimus-aikaisessa toiminnassa. Rekrytoinneilla on kasvatettu kaupungin hankintaosaamista ja kyvykkyyttä vahvistaa hankintojen tuloksellisuutta. Kaupungissa on valmisteltu myös siirtymistä hankintojen kategoriajohtamisen malliin.

Hankintojen kehittämisen tiekartta suuntaa kaupungin hankintojen kehittämistä vuoteen 2026 saakka. Tiekartta koostuu projekteista ja toimenpiteistä, joilla parannetaan kaupungin hankintatoiminnan tuloksellisuutta. Kehittämisen osa-alueita ovat hankintojen johtaminen, hankintojen vastuullisuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen sekä toimintamallien, osaamisen ja digitaalisten ratkaisujen kehittäminen. Julkiselle hankinnalle kohdistuu tulevaisuudessa suuria tehostamistarpeita. Parhaiten tarpeisiin kyetään vastaamaan sujuvoittamalla hankintojen kokonaisuutta ja kehittämällä osaamista.

Vuoden 2023 alkuvuoden merkittäviä kehitystoimenpiteitä ovat olleet hankinta- ja kilpailutusjärjestelmän käyttöönoton edistäminen hankintojen johtamisen, suunnittelun ja kilpailutuksen tueksi. Hankintojen tiedolla johtamisen mahdollistamiseksi ja tilauksesta maksuun -prosessin tehostamiseksi on valmisteltu projekti, joka on laadittu esiselvityksessä havaittujen haastekohtien ratkaisemiseksi. Hankintojen hiili- ja luontojalanjälkiprojektissa on lisäksi selvitetty hankintojen merkittävimpiä luonto- ja ilmastohaittoja talouskirjanpidon perusteella sekä kehitetty menetelmää niiden seurantaan.

RAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	122,3	142,3	131,9	165,7
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-9,9	-14,5	-20,9	-20,8
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-48,3	-238,4	-267,1	-247,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,2	5,9	4,6	3,7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	22,3	16,8	29,9	34,6
Toiminnan ja investointien rahavirta	86,6	-88,0	-121,6	-64,5
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,0	-2,0	-0,1	-0,1
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	0,5	0,2	0,2
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20,0	0,0	68,8	68,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-43,4	-25,7	-68,8	-68,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-33,3	60,6	0,0	-0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-74,3	15,7	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	-130,8	49,0	0,1	0,0
Rahavarojen muutos	-44,2	-39,0	-121,5	-64,5
Rahavarat tilikauden lopussa	197,2	241,4		176,9
Rahavarat tilikauden alussa	241,4	280,4		241,4

Rahoituslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

Rahoituslaskelman vertailukelpoisuuteen vaikuttaa keskeisesti sote-uudistus, jonka seurauksena kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Muut sote-uudistukseen liittyvät kirjaukset on esitetty vuoden 2023 liiketapahtumina.

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä lasketavien tunnuslukujen avulla. Toiminnan rahavirta osoittaa tilikauden aikana toiminnan avulla saatujen rahavarojen riittävyden toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Toiminnan rahavirran ennustetaan toteutuvan 33,9 milj. euroa muutettua talousarviota parempana vuosikatteen kasvusta johtuen. Vuosikatetta on analysoitu tarkemmin tuloslaskelman analysoinnin yhteydessä.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, joiden avulla järjestetään palvelutuotannon edellytykset ja kerrytetään tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. Investointien rahavirran ennuste on 23,1 milj. euroa budjetoitua parempi pääasiassa talonrakennushankkeiden viivästyemisestä johtuen. Luovutustulojen 34,6 milj. euron ennusteeseen sisältyy merkittävimminä kohteina mm. jo toteutuneet Metsolle myyty Lahdesjärven yriystontti ja Frenckellin kiinteistö sekä vielä toteutumattomat Kalevan Iskun alueen asuntotontit. Investointien ja pysyvien vastaavien luovutustulojen ennustetta on käsitelty tarkemmin kohdassa Investoinnit.

Toiminnan ja investointien rahavirtaennuste -64,5 milj. euroa osoittaa menojen kattamistarpeen rahavaroja vähentämällä tai lainoja lisäämällä. Toiminnan ja investointien rahavirran viiden vuoden kertymä muodostuu ennusteen mukaan 244,9 milj. euroa negatiiviseksi.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirran ennustetaan toteutuvan budjetoidun mukaisena. Pitkäaikaisten lainojen lisäystä ennustetaan pitkäaikaisten lainojen lyhennysten verran. Kaupungin lainakannan tilinpäätösennuste on 925,9 milj. euroa, mikä on saman verran kuin vuodenvaihteessa.

Rahavarojen muutoksen ennustetaan olevan tilinpäätöshetkellä -64,5 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2022 rahavarojen muutos oli -39,0 milj. euroa.

Maksuvalmiutta mittaavan investointien tulorahoitusprosentin ennuste on 68 prosenttia, mikä osoittaa kaupungin tulorahoituksen tason olevan riittämätön suhteessa investointitasoon. Muutetussa talousarviossa asetettu tavoite investointien tulorahoitusprosentiksi on 50 prosenttia, joka tullaan ennusteen mukaan ylittämään.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Rahoituslaskelman tunnusluvut	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	TP Enn 2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	-188,1	-321,9	-244,9
Investointien tulorahoitus, %	254	61	68
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,2	1,4
Lainanhoitokate	2,6	3,8	2,1
Rahavarojen riittävyys, pv	180	39	50

Investoinnit

Milj. euroa (sis. kaupungin sisäiset erät)	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Aineettomat hyödykkeet				
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet	0,0	-0,0	0,0	0,0
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-0,5	-4,0	-10,1	-9,6
Muut pitkävaikutteiset menot	-0,3	-0,8	-1,1	-1,1
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	-6,1	-16,2	-21,9	-21,9
Rakennukset ja rakennelmat	-3,4	-31,2	-123,6	-101,3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-0,7	-2,5	-89,6	-93,2
Koneet ja kalusto	-1,8	-6,9	-15,9	-15,8
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Keskeneräiset hankinnat	-35,5	-153,6	0,0	0,0
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	0,0	-0,7	-4,8	-4,8
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-48,3	-238,6	-267,1	-247,8
Rahoitusosuudet	0,2	5,9	4,6	3,7
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-48,1	-232,6	-262,5	-244,1
Pysyvien vastaavien luovutustulot	22,3	16,9	29,9	34,6

Investointien toteuma

Investointimenojen toteuma huhtikuun lopussa oli 48,2 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja on kertynyt yhteensä 22,3 milj. euroa.

Investointien tilinpäätösennuste

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2023 nettoinvestoinnit tulevat olemaan 244,1 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 18,5 milj. eurolla.

Suurimmat investoinnit peruskaupungin sisällä ovat asunto- ja kiinteistölautakunnassa (120,9 milj. euroa) ja yhdyskuntalautakunnassa (63,5 milj. euroa). Näiden lisäksi myös Tampereen Veden investoinnit (24,5 milj. euroa) sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan investoinnit (17,7 milj. euroa) ovat merkittäviä. Investointien tilinpäätösennusteesta 126,0 milj. euroa on uudisrakentamiseen, 83,5 milj. euroa perusparantamiseen ja 34,6 milj. euroa muihin investointeihin. Suurimpia poikkeamia tilinpäätösennusteessa verrattuna muutettuun talousarvioon on asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeissa ja yhdyskuntalautakunnan investoinneissa.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan 97,3 milj. euron talonrakennusinvestointien ennustetaan toteutuvan 21,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Talonrakennusinvestoinneista pääosa kohdentuu varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen tilatarpeisiin. Merkittävimmät talonrakennusinvestointien poikkeamat muutettuun talousarvioon ovat Tammelan stadionin uudisrakennuksen (-4,6 milj. euroa), Tampereen lyseon lukion perusparannuksen (+3,8 milj. euroa), Lamminpään koulun rakennus 2 uudisrakennuksen (+3,2 milj. euroa), Kaupin pesäpallstadionin oheistilojen (+3,0 milj. euroa), Hervannan vapaa-aikakeskuksen V-rakennuksen perusparannuksen (+1,5 milj. euroa), Eteläpuiston päiväkodin ja koulun ja PMO salin (+1,4 milj. euroa), Tasanteen päiväkodin uudisrakennuksen (+1,3 milj. euroa) sekä Härmälän koulun ja kirjaston perusparannuksen (+1,3 milj. euroa) tilinpäätösennusteissa. Myös vuokrauksella tai muulla rahoitusmallilla toteutettavien hankkeiden osuus on merkittävä vuonna 2023.

Yhdyskuntalautakunnan nettoinvestointien (pl. erikseen sitovat erät) 53,1 milj. euron tilinpäätösennuste ylittää muutetun talousarvion 4,5 milj. eurolla viiden kohteen urakahintojen ylityksen (-1,7 milj. euroa), toteutumattoman Rongankadun kävelyn ja pyöräilyn edistämisen investointituen (-0,9 milj. euroa), Hervannan pohjoisakselin kaava-alueen kustannusten ajoituksen (-0,7 milj. euroa), rakentamisen indeksikorjauksen (-0,5 milj. euroa) ja Tohlopin sekä Tesoman taimiston kaava-alueiden rakentamisen ajoitusmuutoksen (+1,0 milj. euroa) takia. Lisäksi Näsisaaressa rakennettavat sillat vaativat saaritäytön pai-

numista estävät ja sillat rakentamisen aikaisemman rakentamisen mahdollistavat paalu-
laatat (-2,0 milj. euroa), jota ei ollut huomioitu talousarviossa.

Pysyvien vastaavien luovutustulojen tilinpäätösennuste on 34,6 milj. euroa ja ylittää
muutetun talousarvion 4,7 milj. eurolla. Pysyvien vastaavien luovutustuloissa ovat asun-
to- ja kiinteistölautakunnan merkittävimpinä kohteita mm. toteutuneet Metsolle myy-
ty Lahdesjärven yritystontti ja Frenckellin kiinteistö sekä tilinpäätösennusteessa toteu-
tumattomat Kalevan Iskun alueen asuntotontit ja Hämeenkatu 36 as. oy tontin oston.
Konsernihallinnon luovutustulojen tilinpäätösennusteeseen on päivitetty 0,5 milj. euron
Finnparkin sijoitetun vapaan pääoman palautuksesta luopuminen (Kaupunginhallituksen
konsernijaosto 18.4.2023 § 31).

Tarkemmat tiedot investointien etenemisestä löytyvät Talousarvion toteumavertailu-
osioissa.

TASE

Milj. euroa	30.4.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	2 133,7	2 206,4
Aineettomat hyödykkeet	103,8	107,2
Aineettomat oikeudet	0,4	0,6
Muut pitkävaikutteiset menot	103,4	106,6
Aineelliset hyödykkeet	1 626,5	1 637,8
Maa- ja vesialueet	237,2	233,3
Rakennukset	568,6	581,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet	524,3	538,5
Koneet ja kalusto	16,3	25,1
Muut aineelliset hyödykkeet	5,7	5,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	274,3	253,5
Sijoitukset	403,4	461,4
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,0	0,3
VAIHTUVAT VASTAAVAT	290,1	376,6
Vaihto-omaisuus	2,7	2,4
Saamiset	90,2	132,8
Pitkäaikaiset saamiset	5,6	5,7
Lyhytaikaiset saamiset	84,6	127,1
Rahoitusarvopaperit	22,4	22,2
Rahat ja pankkisaamiset	174,8	219,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 423,8	2 583,3

Milj. euroa	30.4.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	1 316,2	1 262,1
Peruspääoma	607,8	636,7
Muut omat rahastot	19,1	19,1
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	606,3	586,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	82,9	20,1
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	16,0	16,5
PAKOLLISET VARAUKSET	1,6	1,7
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	14,1	16,3
VIERAS PÄÄOMA	1 076,0	1 286,7
Pitkäaikainen	623,4	625,8
Lyhytaikainen	452,6	660,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 423,8	2 583,3

Taseen toteuma

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa. Se kertoo laatimishetken varojen, velkojen ja oman pääoman määrän. Kaupungin taseen loppusumma oli huhtikuun lopussa 2 423,8 milj. euroa, mikä on 159,4 milj. euroa vähemmän kuin tilinpäätöshetkellä. Vertailukelpoisuuteen vaikuttaa keskeisesti sote-uudistus, jonka seurauksena kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Peruspääomaa vastaan tehdyt kirjaukset pienensivät tasetta 68,3 milj. euroa ja niillä oli vaikutuksia pysyviin vastaaviin (aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset) ja siirtovelkoihin. Muut sote-uudistukseen liittyvät kirjaukset on esitetty vuoden 2023 liiketapahtumina. Tässä tekstissä vertailu vuodenvaihteeseen tehdään ajankohtaan 1.1.2023.

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pääosa kaupungin pysyvistä vastaavista on aineellisia hyödykkeitä. Rakennusten

sekä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden tasearvo laski vuoden vaihteesta yhteensä 26,4 milj. euroa, ennakkomaksujen ja keskeneräisten hankkeiden kasvaessa 20,9 milj. euroa (8,2 %) valmistuneiden investointien seurauksena. Kokonaisuudessaan aineelliset hyödykkeet pysyivät vuodenvaihteen tasolla. Investointeja on analysoitu tarkemmin katsauksen kohdassa Investoinnit.

Toimeksiantojen varat pienenevät merkittävästi sote-uudistuksen seurauksena.

Vaihtuvia vastaavia ovat vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuus. Tammi-huhtikuun saamiset eivät ole vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen sote-uudistuksen sekä kirjanpidon jaksotusten vuoksi. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin lyhytaikaisiin myyntisaamiin, lainasaamiin ja siirtosaamiin.

Rahat ja pankkisaamiset vähenivät vuodenvaihteesta 44,4 milj. euroa. Rahoitusarvopaperit pysyivät vuodenvaihteen tasolla.

Positiivisen tuloksen vuoksi kaupungin oma pääomakasvoi tammi-huhtikuussa 82,9 milj. eurolla.

Kaupungin lainakanta pieneni tammi-huhtikuussa 56,6 milj. euroa, mitä selittää erityisesti muilta luotonantajilta olevien lyhytaikaisten lainojen 33,3 milj. euron (12,1 %) väheneminen. Erä sisältää kaupungin konsernitilillä olevat tytäryhteisöjen varat. Kaupungin lainakanta oli huhtikuun lopussa 3 477 euroa asukasta kohden ja sen ennustetaan kasvavan 227 euroa asukasta kohden vuoden loppuun mennessä. Muut vieraan pääoman erät eivät ole tammi-huhtikuun osalta vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden sote-uudistuksen sekä kirjanpidon jaksotuksista takia. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin ostovelkoihin, muihin velkoihin ja siirtovelkoihin.

Omavaraisuusasteeksi muodostui huhtikuun lopussa 55 prosenttia, mikä on viisi prosenttiyksikköä enemmän kuin tilinpäätöksessä 2022. Omavaraisuusasteen hyvä tavoite-taso kuntataloudessa on 70 prosenttia, mitä kaupunki ei ole viime vuosina saavuttanut.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli huhtikuun lopussa 253 prosenttia, mikä tarkoittaa, että tammi-huhtikuun käyttötuloista olisi tarvittu 253 prosenttia kaupungin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tuloslaskelman käyttötulokertymän kasvaessa suhteellinen velkaantuneisuusaste laskee loppuvuotta kohden. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä tunnusluku oli 62 prosenttia.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Taseen tunnusluvut	30.4.2023	31.12.2022
Omavaraisuusaste, %	55	50
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	253	180*
Kertynyt ylijäämä, 1 000 euroa	689 209	606 294
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	2 757	2 435
Lainakanta, 1 000 euroa	869 275	925 885
Lainat, euroa/asukas	3 477	3 718
Lainasaamiset, 1 000 euroa	109 280	109 371
Asukasmäärä	249 980	249 009

* 30.4.2022

KONSERNIENNUSTE

Konsernituloslaskelma

Milj. euroa	TP 2022	TP Enn 2023	TP Enn 23 / TP 2022
Toimintatuotot	1 443,9	1 028,1	-415,8
Toimintakulut	-2 593,9	-1 449,2	1 144,6
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	7,8	3,9	-3,9
Toimintakate	-1 142,2	-417,3	724,9
Verotulot	1 192,3	673,0	-519,3
Valtionosuudet	373,9	56,2	-317,7
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	3,1	6,1	3,0
Muut rahoitustuotot	2,6	1,2	-1,4
Korkokulut	-39,0	-50,4	-11,4
Muut rahoituskulut	-3,6	-0,3	3,3
Vuosikate	387,0	268,5	-118,6
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-270,1	-216,1	54,0
Omistuksen eliminointierot	0,0	0,0	-0,0
Arvonalentumiset	-2,8	-0,3	2,5
Tilikauden tulos	114,2	52,1	-62,0
Tilinpäätössiirrot	0,6	0,5	-0,1
Tilikauden verot	-23,8	-4,4	19,3
Laskennalliset verot	-2,4	-4,7	-2,3
Vähemmistöosuudet	0,4	1,0	0,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	89,0	44,5	-44,5

Konsernin tuloslaskelmaennuste

Konsernituloslaskelma kuvaa koko kaupunkikonsernin kannattavuutta. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tilikauden tuloksen siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpito-velvollinen. Tämä tarkoittaa, että konsernitilinpäätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta. Edellä mainittujen erien eliminoinnilla saattaa olla olennainen vaikutus yhdisteltäviin lukuihin, minkä vuoksi konsolidoitujen lukujen perusteella ei voi suoraan päätellä tuloksen suuruutta yhdisteltävän yhteisön erillistilinpäätöksessä. Tässä tekstissä käsitellään ainoastaan konsolidoituja konsernilukuja. Yhtiöiden erillistilinpäätösten lukuja voi tarkastella Konsernikatsaus-osiossa.

Konsernin tilikauden tulosennuste on 52,1 milj. euroa, mikä on 62,0 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttaa keskeisesti sote-uudistuksen vaikutukset konserniin. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen siirtymisellä hyvinvointialueille on ollut merkittävä vaikutus kaupungin toimintaan. Uudistuksen seurauksena myös Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä irtaantui konsernista.

Toimintakatteen ennustetaan parantuvan 724,9 milj. euroa vertailuvuodesta toimintakulujen vähentymisen seurauksena. Toimintatuloihin ennustetaan 29 prosentin laskua. Yli 70 prosenttia konsernin toimintakuluista muodostuu henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista. Vertailuvuodesta konsernin toimintakate vahvistuu erityisesti Tampereen kaupungin toimesta. Tilinpäätösennusteen toimintakatetta vahvistavat tytäryhteisöistä erityisesti Tampereen Vuokratalosäätiö sekä Tampereen Sähkölaitos -konserni.

Konsernin vuosikatteen ennuste on 118,6 milj. euroa edellisvuotta heikompi, mikä johtuu pääosin kaupungin verorahoituksen vähenemisestä sote-uudistuksen seurauksena. Vuosikatteen ennustetaan kattavan poistot 124 prosenttisesti.

Suunnitelman mukaisia poistoja ennustetaan kertyvän 54,0 milj. euroa vähemmän kuin tilikaudella 2022. Poistojen muutokseen vaikuttaa erityisesti Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän irtautuminen konsernista sekä Tampereen Sähkölaitos -konsernin poistojen väheneminen. Merkittävin osa tilikauden poistoista muodostuu kaupungin poistoista.

Tilikauden tulosennusteeseen vaikuttaa positiivisesti erityisesti kaupungin sekä Tampereen Vuokratalosäätiön ja Tampereen Vuokra-asunnot Oy:n tulokset. Tytäryhteisöistä heikentävästi tulosennusteeseen konsernieliminoitien jälkeen vaikuttavat erityisesti Pirkanmaan Voimia Oy, Tampereen Infra Oy sekä Tampereen Raitiotie Oy.

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU

OLENNAISET POIKKEAMAT TALOUSARVIOON

Talousarvion toteutuminen - tilinpäätösennuste

Talousarvion toteumavertailu sisältää koonnin sitovien erien poikkeamista talousarvioon nähden sekä kaupungin eri yksiköiden talouden toteuma- ja tilinpäätösennustetiedot. Talousarvion toteumavertailuosion luvut sisältävät myös sisäiset erät pl. korkotuotot ja -kulut ja pitkäaikaisten lainojen lisäys.

Tilikauden tulosennuste on 36,9 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 33,8 milj. euroa budjetoitua enemmän.

Sivistyspalvelujen palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste on 11,7 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi, mitä selittävät henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen ylitykset.

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 14,7 milj. euroa budjetoitua parempana. Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakatteen ennuste on 13,6 milj. euroa talousarviota parempi maankäyttösopimuskorvauksien ja vuokratuottojen takia. Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakatteen ennustetaan alittuvan 1,1 milj. eurolla.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste ylittää muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla, mikä selittyy yhdyskuntalautakunnan 0,2 milj. euron ylityksellä. Joukkoliikennelautakunnan toimintakatteen ennustetaan toteutuvan lähes budjetoidun mukaisena.

Konsernihallinnon (pl. tietohallinnon ICT-kehittäminen, Tarkastuslautakunta, Keskusvaalilautakunta) toimintakatteen tilinpäätösennuste on ylittymässä 0,2 milj. eurolla. Yhteisten erien ennuste on 2,9 milj. euroa budjetoitua heikompi, mitä selittää erityisesti yhteisiin eriin kohdistuvat sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen vuoden 2022 kustannukset.

Liikelaitosten yhteenlaskettu liikeylijäämäennuste on lähes budjetin mukainen.

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2023 nettoinvestoinnit tulevat olemaan 244,1 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 18,5 milj. eurolla. Suurimpia poikkeamia tilinpäätösennusteessa verrattuna muutettuun talousarvioon on asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeissa ja yhdyskuntalautakunnan investoinneissa.

Korkotuottojen ja -kulujen ennuste on 3,2 milj. euroa muutettua talousarviota heikompina. Ylityksen taustalla ovat erityisesti korkomenot lainoista sekä muut korkomenot. Uutta pitkäaikaista lainaa tullaan ennusteen ja budjetin mukaan nostamaan 68,8 milj. euroa.

Tarkemmat tiedot poikkeamien syistä löytyvät Kaupungin toiminta ja talous -osan luvusta Investoinnit sekä Talousarvion toteumavertailu -osasta ao. yksiköiden kohdalta.

Yhteenveto poikkeamista talousarvioon sitovuustasoin

KÄYTTÖTALOUS

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Palvelualueet (toimintakate)				
Sivistyspalvelujen palvelualue				
Sivistys- ja kulttuurilautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-146 575	-421 903	-453 425	-465 151
Tampere Junior	-243	-573	-917	-917
Hiedanranta	-20	-83	-75	-75
Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue				
Elinvoima- ja osaamislautakunta				
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-27 137	-88 093	-95 947	-94 852
Ammatillinen koulutus (tilikauden tulos)	2 029	1 019	0	0
Viiden tähden keskusta	-590	-3 988	-4 610	-4 610
Hiedanranta	-317	-241	-429	-429
Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelma	-317	-1 036	-1 284	-1 290
Elämystalouden kehitysohjelma	-202	-784	-795	-798
Asunto- ja kiinteistölahtakunta				
Asunto- ja kiinteistölahtakunta (pl. erikseen sitovat erät)	56 143	140 287	145 165	158 780
Hiedanranta	-10	-60	-1 000	-1 000

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Kaupunkiympäristön palvelualue				
Yhdyskuntalautakunta				
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-14 723	-41 740	-44 567	-44 769
Viiden tähden keskusta	-29	-209	-330	-330
Hiedanranta	-5	-32	-400	-400
Hiilineutraaleja tekoja	-36	-192	-500	-500
Joukkoliikennelautakunta	-8 058	-29 659	-29 339	-29 362
Konsernihallinto (toimintakate)				
Konsernihallinto				
ICT-kehittäminen (toimintakate+nettoinvestoinnit)				
Tarkastuslautakunta	-98	-411	-403	-403
Keskusvaalilautakunta	-486	-328	-632	-632
Konsernihallinto, muut	-7 172	-23 240	-28 183	-28 381
Yhteiset erät	-39 920	-127 561	-112 437	-115 291
Liikelaitokset				
Tampereen Vesi Liikelaitos (liikeylijäämä)	8 919	28 802	28 773	28 773
Tampereen Vesi Liikelaitos (korvaus peruspääomasta)	-4 900	-14 700	-14 700	-14 700
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos (liikeylijäämä)	701	71	0	40

INVESTOINNIT

Nettoinvestoinnit sitovuustasoin, 1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Sivistyspalvelujen palvelualue				
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-1 471	-5 916	-17 720	-17 720
Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue				
Elinvoima- ja osaamislautakunta				
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	63	-15	-1 240	-1 240
Ammatillinen koulutus	-381	-2 311	-2 377	-1 977
Asunto- ja kiinteistölaakunta				
Asunto- ja kiinteistölaakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-5 731	-15 112	-15 985	-15 985
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)	-26 615	-108 407	-118 657	-97 250
Hiedanranta	-653	-15 088	-5 500	-4 600
Viiden tähden keskusta	-27	-1 240	-3 100	-3 100
Kaupunkiympäristön palvelualue				
Yhdyskuntalautakunta				
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-6 292	-57 738	-48 550	-53 050
Hiedanranta	-19	-65	-800	-800
Viiden tähden keskusta	-376	-4 807	-9 640	-9 640
Joukkoliikennelaakunta	-2	109	-500	-500
Konsernihallinto				
Konsernihallinto, muut	-76	-3	-100	-86
Yhteiset erät	0	-517	-4 400	-4 400
Liikelaikokset				
Tampereen Vesi Liikelaitos	-5 765	-15 877	-24 520	-24 520
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	-175	-36	0	-330

LASKELMAOSA

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Korkotuotot ja -kulut	-3 171	-8 859	-11 169	-14 368
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	0	68 832	68 832

TALOUSARVION TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan sekä pormestariohjelmaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille.

Kaupunkitasoiset toiminnan tavoitteet

Vuoden 2023 talousarviossa on asetettu 11 kaupunkitasoista toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista kolmen arvioidaan toteutuvan ja yhden toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä. Seitsemän tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.

SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Toimintatulot	16 603	46 688	45 543	46 543
Toimintamenot	-163 441	-469 247	-499 960	-512 686
Toimintakate	-146 838	-422 559	-454 417	-466 143
Varhaiskasvatus ja esiopetus				
Toimintatulot	5 176	14 305	13 364	13 764
Toimintamenot	-54 822	-151 370	-165 651	-171 663
Toimintakate	-49 647	-137 065	-152 287	-157 899
Perusopetus				
Toimintatulot	4 976	15 300	15 867	15 867
Toimintamenot	-71 703	-206 963	-218 575	-224 774
Toimintakate	-66 727	-191 663	-202 707	-208 907
Kulttuuri				
Toimintatulot	3 955	10 990	9 307	9 907
Toimintamenot	-21 950	-66 759	-68 440	-68 948
Toimintakate	-17 994	-55 769	-59 133	-59 041
Liikunta ja nuoriso				
Toimintatulot	2 496	6 093	7 004	7 004
Toimintamenot	-14 964	-44 154	-47 295	-47 300
Toimintakate	-12 468	-38 061	-40 291	-40 297

Suurimmat poikkeamat:

- Palkkaratkaisun ennakoitua suurempi kustannusvaikutus
- Palvelusetelipäivähoidon kustannusten kasvu
- Maahanmuuttajien valmistavan opetuksen tarpeen kasvu

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan tammi-huhtikuun toimintakate on 0,2 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota heikompi. Toimintatuottojen 0,7 milj. euron ylitys aiheutuu pääosin varhaiskasvatuksen maksutuotoista ja kulttuurin myyntituotoista. Varhaiskasvatustalon muutos 1.3.2023 alkaen on ei ole pienentänyt maksutuottokertymää ennakoidulla tavalla. Vastaavasti tukien ja avustusten toteumasta puuttuu hankkeiden tuoloja. Toimintakulut ovat toteutuneet 1,0 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä aiheutuu henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista. Henkilöstökulujen ylitystä selittää sijaiskulujen toteuma ja perusopetukseen valmistavien ryhmien lisääntyminen. Palvelujen ostojen ylitys aiheutuu pääosin palvelusetelipäivähoidosta sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ateriapalveluista. Talousohjelman toimenpiteenä ollut ateriapalvelujen laskutusmallin muutos toteutuneiden aterioiden mukaan on valmisteilla yhteistyössä Pirkanmaan Voimia Oy:n kanssa, mutta se ei ole vielä tuonut talousarvioon ennakoituja säästöjä.

Lautakunnan tilinpäätösennusteen toimintakate on 11,7 milj. euroa budjetoitua heikompi. Ennuste on parantunut 0,7 milj. euroa maaliskuun talouskatsauksen ennusteesta, mikä aiheutuu pääosin varhaiskasvatuksen tarkentuneesta maksutuloennusteesta. Toimintatuottojen ennuste on 1,0 milj. euroa budjetoitua parempi, mikä johtuu varhaiskasvatuksen maksutuotoista sekä historiallisten museoiden maksu- ja myyntituotoista. Toimintakulujen ennuste on 12,7 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi, mikä aiheutuu henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen ylityksistä. Henkilöstökulujen ylitykset aiheutuvat palkkaratkaisun tarkentuneesta kustannusvaikutuksesta, maahanmuuttajien valmistavan opetuksen tarpeen kasvusta sekä sijaiskustannuksista. Palkkaratkaisun kustannusvaikutus on tarkentunut noin 5,1 milj. euroa budjetoitua suuremmaksi. Palvelujen ostojen suurimmat ylitykset aiheutuvat palvelusetelipäivähoidon kustannusten kasvusta, muissa kunnissa koulua käyvien tamperelaisten oppilaiden kustannusten kasvusta sekä työterveyden ja ateriapalvelujen kustannuksista. Tilinpäätösennusteen nettomenojen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 43,6 milj. euroa eli +10,3 %.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakate on toteutunut tammi-huhtikuussa 0,8 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota heikompana palvelujen ostojen toteumasta johtuen. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 5,6 milj. euroa budjetoitua heikom-

pi. Toimintatuottojen ennuste on 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempi, koska varhaiskasvatustalouden muutoksen vaikutus maksutulon kertymään on ollut ennakoitua pienempi. Vastaavasti tuet ja avustukset toteutuvat budjetoitua pienempinä, koska varhaiskasvatustalouden mukaisen tuen uudistamisen edistämisen hanke siirtyi osittain vuodelle 2024. Toimintakulujen ylityksen ennuste on 6,0 milj. euroa, mikä aiheutuu henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista. Henkilöstökulujen ylitys aiheutuu palkkaratkaisun kustannusvaikutuksesta ja sijaiskuluja kasvusta. Palvelujen ostojen suurimmat ylitykset aiheutuvat palvelusetelipäivähoidosta. Palvelusetelipäiväkodeissa on ollut lapsia ja tuen lapsia ennakoitua enemmän. Tuen lain muutoksen takia korotettujen palvelusetelien määrä on ollut ennakoitua suurempi. Palvelusetelipäivähoitoon elokuussa tuleva indeksi- ja kerroinkorotus on talousarviossa ennakoitua suurempi. Lisäksi ateriapalveluissa ennustetaan ylitystä, koska talousarvioon ennakoitua säästöjä laskutusmallin muutoksesta eivät ole toteutuneet. Vastaavasti avustuksissa ennustetaan säästöjä lakisääteisessä kotihoidon tuessa ja yksityisen hoidon tuen kuntalisässä.

Perusopetuksen toimintakate on toteutunut 1,0 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota heikompana, mikä johtuu pääosin maahanmuuttajien valmistavan opetuksen ryhmien lisääntymisestä ja sijaiskuluista sekä ateriapalvelujen ostoista. Tilinpäätöksen toimintakate on 6,2 milj. euroa budjetoitua heikompi. Toimintatuottojen ennuste on budjetoidun mukainen. Toimintakulujen ennuste ylittää budjetin 6,2 milj. euroa, mikä johtuu henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista. Henkilöstökulujen ylitys aiheutuu palkkaratkaisun kustannusvaikutuksesta ja perusopetukseen valmistavan opetuksen ja suomi toisena kielenä -opetuksen lisääntyneestä tarpeesta. Maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilasmäärä on lukuvuoden alun jälkeen kasvanut 173 oppilaalla ja 14 ryhmällä. Yhteensä oppilaita on 282 ja ryhmiä 28. Palvelujen ostojen suurimmat ylitykset aiheutuvat muissa kunnissa koulua käyvien tamperelaisten oppilaiden kustannusten kasvusta sekä ateria- ja työterveyspalvelujen kustannuksista. Talousarvioon ennakoitua säästöjä ateriapalvelujen laskutusmallin muutoksesta eivät ole toteutuneet.

Kulttuurin palveluryhmän toimintakate tammi-huhtikuussa on 1,0 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempi, mikä aiheutuu toimintatuottojen hyvästä kertymästä sekä henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen toteumasta. Tilinpäätöksen toimintakate on 0,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän yhteensä 0,6 milj. euroa, mikä johtuu historiallisten museoiden runsaasta yleisömäärästä. Toimintakulujen ennustetaan ylittävän 0,5 milj. euroa palkkaratkaisun kustannusvaikutuksesta johtuen.

Liikunta ja nuoriso palveluryhmän toimintakate on toteutunut 0,7 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempana. Liikuntapalvelujen maksutuottokertymä oli budjetoitua parempi ja toimintakulut toteutuivat ajankohdan muutettua talousarviota pienempänä. Tilinpäätösennusteen toimintakate on budjetoidun mukainen. Henkilöstökuluihin ennustetaan ylitystä palkkaratkaisusta johtuen ja vastaavasti rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen ostoihin ennustetaan alitusta.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Bruttoinvestoinnit	-1 471	-5 937	-17 720	-17 720
Rahoitusosuudet	0	20	0	0
Nettoinvestoinnit	-1 471	-5 916	-17 720	-17 720

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan investointeja on toteutunut tammi-huhtikuussa 1,4 milj. euroa. Investointien toteuma-aste on 8 %. Investointien valmistuminen painottuu loppuvuoteen.

Investointiennuste on 17,2 milj. euroa, mikä on muutetun talousarvion mukainen. Suurimpia kohteita ovat Ahvenisjärven ja Lielahden kentät ja tekojäät, Kaupin urheilupuiston kehittäminen, Vuoreksen reittien rakentaminen sekä koulujen ja päiväkotien ensikertainen kalustaminen.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Sivistys- ja kulttuurilautakunnalle on asetettu vuoden 2023 talousarviossa 9 sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista kahden arvioidaan toteutuvan ja seitsemän tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.

ELINVOIMA- JA OSAAMISLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Toimintatulot	39 524	113 037	121 741	121 661
Toimintamenot	-65 622	-205 001	-223 309	-222 143
Toimintakate	-26 098	-91 964	-101 568	-100 482
Ammatillinen koulutus				
Toimintatulot	35 782	104 282	107 847	107 970
Toimintamenot	-33 317	-102 103	-106 350	-106 473
Toimintakate	2 465	2 178	1 497	1 497
Lukiokoulutus				
Toimintatulot	421	1 305	1 569	1 569
Toimintamenot	-10 338	-33 101	-36 526	-36 836
Toimintakate	-9 916	-31 796	-34 957	-35 267
Työllisyys- ja kasvupalvelut				
Toimintatulot	3 176	6 712	11 482	11 214
Toimintamenot	-17 950	-55 595	-63 772	-62 086
Toimintakate	-14 774	-48 883	-52 289	-50 872
Elinkeinopalvelut				
Toimintatulot	7	22	0	7
Toimintamenot	-1 671	-4 357	-5 157	-5 165
Toimintakate	-1 664	-4 335	-5 157	-5 159
Vetovoima ja edunvalvonta				
Toimintatulot	27	584	506	565
Toimintamenot	-1 523	-5 484	-6 129	-6 208
Toimintakate	-1 496	-4 900	-5 623	-5 642
Kehitysohjelmat (Keskusta ja Hiedanranta)				
Toimintatulot	110	132	336	336
Toimintamenot	-824	-4 361	-5 375	-5 375
Toimintakate	-713	-4 229	-5 039	-5 039

Suurimmat poikkeamat:

- Lukiokoulutuksessa toimintakatteen arvioidaan ylittyvän 0,3 milj. euroa palkkaratkaisun vaikutusten vuoksi.
- Tilinpäätösennusteessa Työllisyys- ja kasvupalvelujen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Palveluryhmän henkilöstömenojen arvioidaan alittuvan 1,1 milj. euroa ja palvelujen ostojen 0,6 milj. euroa. Alitus aiheutuu palkkatuki uudistuksen voimaantumisen siirtymisestä, rekrytointien viivästyisestä sekä työllisyyskokeilussa käytettävissä olevan valtion työllisyysmäärärahan täsmentymisestä.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate toteutui tammi-huhtikuussa 5,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Toimintatuotot toteutuivat 1,4 milj. euroa suunniteltua pienempinä ja toimintakulut 6,6 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Toimintatuotoissa palkkatuet sekä ammatillisen koulutuksen projektien saamat avustukset ovat toteutuneet suunniteltua pienempinä. Toimintakulujen osalta suurimmat poikkeamat kohdistuvat etenkin henkilöstömenoihin ja palvelujen ostoihin. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 3,1 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempinä. Taustalla vaikuttaa mm. palkkatuen lainsäädännön voimaantumisen siirtyminen heinäkuun alkuun 2023 sekä rekrytointien viivästyminen Työllisyys- ja kasvupalveluissa. Palvelujen ostojen 3,9 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempi toteuma aiheutuu valtion työllisyysmäärärahojen käytön painottamisesta työllisyyskokeilussa sekä Strategisen hankekehityksen palveluryhmään sisältyvän Viiden tähden keskustan kehitysohjelman palvelujen ostojen painottumisesta loppuvuoteen.

Avustukset ovat toteutuneet 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota suurempina, ylityksen kohdistuessa työmarkkinatuen kuntaosuuteen. Työmarkkinatukimenot ovat kuitenkin pienentyneet edellisvuoteen nähden. Tammi-huhtikuun toteuma 8,6 milj. euroa on 0,6 milj. euroa pienempi kuin edellisvuonna vastaavana ajankohtana.

Tilinpäätösennusteen mukaan lautakunnan toimintakate toteutuu 1,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa ja toimintakulujen 1,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä. Lautakuntatasolla henkilöstökulujen ennuste alittaa suunnitellun 0,7 milj. euroa. Palveluryhmätasolla henkilöstökulujen ennusteeseen sisältyy alitusta etenkin Työllisyys- ja kasvupalveluissa ja ylitystä lukiokoulutuksessa palkkaratkaisun vaikutusten vuoksi. Palvelujen ostojen ennuste alittaa muutetun talousarvion 0,6 milj. euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän ennuste on 0,1 milj. euroa suunniteltua suurempi ja ylitys kohdistuu Treduun.

Ammatillisen koulutuksen tammi-huhtikuun toteutunut tilikauden tulos oli 2,0 milj. euroa, joka on 0,9 milj. euroa kauden muutettua talousarviota parempi. Ammatillisen koulutuksen palveluryhmän osalta henkilöstökulujen toteuma alittaa kauden muutetun talousarvion 0,9 milj. euroa, koska mm. palkkaratkaisun vaikutukset ja tietyt jaksotuskirjaukset eivät vielä näy toteumassa. Palvelujen ostot ovat toteutuneet 0,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä.

Tilinpäätösennusteen mukaan Ammatillisen koulutuksen vuoden 2022 tilikauden tuloksen arvioidaan toteutuvan suunnitellusti nollatuloksena. Palkkaratkaisun lisäkustannusvaikutukset ovat arviolta 1,0 milj. euroa ja tavoitteena on saada lisäkustannukset katettua budjetin sisällä. OKM avaa syyskuussa vuoden 2023 toisella lisäsuoritepäätöksellä jaettavaa rahoitusta koskevan haun, jossa haetaan rahoitusta akuutteihin tarpeisiin. Rahoitus jaetaan opiskelijavuosina ja tarvittaessa perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena. Tredun valtionosuustulon perusteena oleva tavoitteellinen opiskelijavuositavoite on ylittymässä, joten on todennäköistä, että lisäsuoritepäätöksellä saadaan lisärahoitusta vuodelle 2023.

Lukiokoulutuksen toimintakate toteutui tammi-huhtikuussa -9,9 milj. eurona, joka on 0,7 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempi. Tilinpäätösennusteessa toimintakatteen ennuste on -35,3 milj. euroa ja sen arvioidaan ylittävän muutettu talousarvio 0,3 milj. eurolla. Ylitys kohdistuu henkilöstökuluihin ja aiheutuu palkkaratkaisun vaikutuksista. Edelliseen vuoteen nähden lukiokoulutuksen toimintakate on kasvamassa 3,5 milj. euroa etenkin oppivelvollisuuden laajenemisen seurauksena.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden tammi-huhtikuun toimintakate toteutui 2,4 milj. euroa suunniteltua pienempänä. Toimintatuotot toteutuivat 0,9 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Toimintakulut toteutuivat 3,3 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Henkilöstökulut ovat toteutuneet suunniteltua pienempänä, koska palkkatuki uudistus siirtyi vuodenvaihteesta heinäkuun alkuun ja lisäksi kaikkia suunniteltuja tehtäviä ei olla saatu täytettyä heti vuoden alusta.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden toimintakatteen ennuste on 1,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Henkilöstökulut ovat alittamassa muutetun talousarvion 1,1 milj. euroa. Palkkatuen lainsäädännön uudistuksen piti tulla voimaan vuodenvaihteessa, mutta voimaantulo on siirtynyt heinäkuun alkuun 2023. Tästä johtuen tarve palveluohjaajien rekrytoinnille ei ole realisoitunut. Lisäksi kaikkia tehtäviä ei olla saatu täytettyä heti vuoden alusta lähtien. Palvelujen ostojen ennustetaan toteutuvan muutettuun talousarvioon nähden 0,6 milj. euroa pienempinä. Kaupungin omat yrityksille ja yhdistyksille suunnatujen työllistämistukien (rekrytuet) ennustetaan toteutuvan muutettuun talousarvioon nähden 0,6 milj. euroa pienempinä mm. työvoimapulatilanteen vuoksi.

Elinkeinopalvelut -palveluryhmän tammi-huhtikuun toimintakate on toteutunut 55 teur muutettua talousarviota pienempänä. Elinkeinopalvelut -yksikön palveluiden ostot ovat hieman alittuneet. Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelman henkilöstökulut ja palveluiden ostot ovat alittuneet yhteensä n. 0,11 milj. euroa selittyen uusien rekrytointien sekä palveluiden ostojen kustannusten painottumisesta vasta myöhäisimmille raportointikuukausille. Tilinpäätösennusteessa palveluryhmän toimintakate on lähes muutetun talousarvion mukainen. Henkilöstökustannusten ennusteessa on huomioitu palkkaratkaisun vaikutus, jonka vuoksi henkilöstömenojen arvioidaan ylittyvän 9 teur. Myös 6Aika koordinaatiohankkeen toimintatuottojen ennustetta on nostettu 7 teur vuodelle 2023 jäävän tulosvaikutuksen vuoksi. Palveluryhmään sisältyvän Älykaupunki kaupunkilaisille kehitysohjelman osalta toimintakatteen ennuste on muutetun talousarvion mukainen. Tarkemmat tiedot kehitysohjelmasta on esitetty katsauksen Kehitysohjelmat -osiossa.

Vetovoima ja edunvalvonta -palveluryhmän tammi-huhtikuun toteutunut toimintakate on n. 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Palvelujen ostot ovat alittuneet yhteensä n. 0,3 milj. euroa johtuen pääosin tapahtumapalvelujen hankintojen ja oman palvelutuotannon kustannusten (esim. Kesäkeidas, Valoviikkojen avajaiset ja Joulutori) painottumisesta vasta myöhäisemmille raportointikuukausille. Tilinpäätösennusteessa palveluryhmän toimintakate on lähes muutetun talousarvion mukainen. Henkilöstökustannusten ennusteessa on huomioitu palkkaratkaisun vaikutus. Palveluryhmän toimintakatteen arvioidaan tämän vuoksi ylittyvän 19 teur. Tapahtumapalveluiden henkilöstömenojen ennusteessa on huomioitu jääkiekon MM-kisojen järjestämisestä johtuva henkilöstökustannusten lisäys 59 teur. Myös toimintatuottojen ennustetta on nostettu vastaavalla summalla, koska nämä kustannukset laskutetaan edelleen kaupungin suurtahtumat -yksiköltä. Palveluryhmään sisältyvän Elämystalouden kehitysohjelman osalta toimintakatteen ennuste on muutetun talousarvion mukainen. Tarkemmat tiedot kehitysohjelmasta on esitetty katsauksen Kehitysohjelmat -osiossa.

Strateginen hankekehitys -palveluryhmän kokonaisuus muodostuu Viiden tähden keskustan ja Hiedanrannan kehitysohjelmien elinvoima- ja osaamislautakunnan alaisesta toiminnasta. Palveluryhmän toimintakate on tammi-huhtikuussa toteutunut 1,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Kehitysohjelmien projektien hankinnat kohdistuvat loppuvuoteen. Tilinpäätösennuste on muutetun talousarvion mukainen. Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien taloudesta on raportoitu kokonaisuutena Kehitysohjelmat -osiossa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)				
Bruttoinvestoinnit	15	-15	-1 240	-1 240
Ammatillinen koulutus				
Bruttoinvestoinnit	-381	-2 311	-2 377	-1 977
Pysyvien vastaavien luovutustulot	23	58	0	0

Elinvoima- ja osaamislautakunnan muutettuun talousarvioon sisältyy nettoinvestointeja yhteensä -3,6 milj. euroa. Investoinnit koostuvat erikseen sitovista ammatillisen koulutuksen investoinneista sekä lukiokoulutuksen ensikertaisesta kalustamisesta.

Investointeja on tammi-huhtikuussa toteutettu 0,4 milj. eurolla kohdistuen Ammatillisen koulutuksen palveluryhmään. Ammatillisen koulutuksen investointisuunnitelma sisältää 1,6 milj. euron kone- ja laitehankinnat sekä Silta-kampuksen ensikertaisen kalustamisen uudelleen budjetoidut 0,8 milj. euron hankinnat.

Lukiokoulutuksen suunnitellut investoinnit 1,24 milj. euroa liittyvät Pyynikintie2 remontoitujen tilojen ensikertaiseen kalustamiseen. Investointeja ei ole tammi-huhtikuussa vielä toteutunut, mutta hankintapäätöksiä ja tilauksia on toteutettu suunnitellusti. Remontin valmistuminen ja tilojen käyttöönotto siirtyy elokuun alusta joitakin kuukausia eteenpäin, joten investoinnit toteutuvat suunniteltua myöhemmin.

Investointien tilinpäätösennuste on -3,2 milj. euroa, joka on 0,4 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Ammatillisen koulutuksen osalta ensikertaiseen kalustamiseen varattua määrärahaa arvioidaan jäävän käyttämättä tämän verran. Lukiokoulutuksen osalta tämänhetkisen tiedon mukaan Pyynikintie 2:n remontoituvat tilat valmistuvat tämän vuoden aikana, minkä myötä lukiokoulutuksen investointien ennuste on budjetin mukainen.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Elinvoima- ja osaamislautakunnalle on asetettu vuoden 2023 talousarviossa 14 sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista viiden arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Yhden tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain. Kuiden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida ja kahden tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.

ASUNTO- JA KIINTEISTÖLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka				
Toimintatulot	83 308	246 105	233 164	245 063
Toimintamenot	-27 175	-105 879	-88 999	-87 284
Toimintakate	56 133	140 227	144 165	157 780

Suurimmat poikkeamat:

- Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan kertyvän 7,8 milj. euroa suunniteltua enemmän.
- Vuokratuottojen ennuste on 3,8 milj. euroa suunniteltua suurempi, mikä aiheutuu etenkin maa-alueiden vuokratuottojen suunniteltua suuremmasta kasvusta.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakatteen toteuma on huhtikuun lopun tilanteessa 55,9 milj. euroa ja se eroaa kauden muutetusta talousarviosta 8,1 milj. euroa. Toimintatuotot 83,3 milj. euroa, ovat 5,6 milj. euroa enemmän kuin kauden budjetti. Toimintakulut 27,4 milj. euroa, ovat toteutuneet 2,6 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempinä. Toimintatuottojen poikkeaman taustalla ovat alkuvuonna toteutuneet pysyvien vastaavien luovutusvoitot. Lahdesjärvellä sijaitsevan Metson tontin kauppa sekä Frenckellin kauppa ovat toteutuneet tammi-huhtikuun välisenä aikana ja kasvattaneet myyntivoittojen toteuman yli kauden budjetin. Myös maankäyttösopimuskorvaukset ovat toteutuneet muutettua talousarviota paremmin.

Tilinpäätösennusteen toimintakate, 157,8 milj. euroa, on 13,6 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Maankäyttösopimuskorvauksia arvioidaan tuloutuvan 9,8 milj. euroa, joka on 7,8 milj. euroa budjetoitua enemmän. Maankäyttösopimuskorvaukset tu-

loutuvat yhdyskuntarakentamisen toteutumisen suhteessa. Vuokratuottojen ennuste on 213,4 milj. euroa ja ne ovat toteutumassa 3,8 milj. euroa budjetoitua suurempina. Taustalla on maa-alueiden vuokratuottojen arvioitua suurempi kasvu. Pysyvien vastaavien myyntivoittojen ennuste 20,8 milj. euroa on 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Toimintakulujen ennuste alittaa muutetun talousarvion 1,7 milj. eurolla. Henkilöstökulut ovat alittamassa budjetin 0,2 milj. euroa ja palvelujen ostot 1,5 milj. euroa.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Asunto- ja kiinteistölautakunnalle on asetettu vuoden 2023 talousarviossa viisi sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista kahden arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Kahden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida ja yhden tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Asunto- ja kiinteistölautekunta (pl. erikseen sitovat erät)				
Bruttoinvestoinnit	-5 731	-15 112	-15 985	-15 985
Pysyvien vastaavien luovutustulot	7 945	3 794	27 170	19 188
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)				
Bruttoinvestoinnit	-26 615	-108 662	-118 657	-97 250
Rahoitusosuudet	0	255	1 000	1 000
Nettoinvestoinnit	-26 615	-108 407	-118 657	-97 250
Pysyvien vastaavien luovutustulot	14 309	9 125	2 230	15 409
Hiedanranta				
Bruttoinvestoinnit	-653	-15 088	-5 500	-4 600
Viiden tähden keskusta				
Bruttoinvestoinnit	-27	-1 240	-3 100	-3 100

Asunto- ja kiinteistölautakunnan investoinnit muodostuvat talonrakennushankkeista, maanhankinnasta, vahvistuneiden asemakaavojen ja kaupungin sitoumusten mukaisista johtosiirroista sekä pilaantuneiden maiden puhdistuksista. Erikseen valtuustoon nähden sitovien kehitysohjelmien Viiden tähden keskusta ja Hiedanranta investointimenoja sisältyy lautakunnan muutettuun talousarvioon yhteensä 7,7 milj. euroa.

Tammi-huhtikuussa lautakunnan alaisia investointeja on toteutettu yhteensä 33,3 milj. eurolla. Talonrakennushankkeita on toteutettu alkuvuoden aikana 26,6 milj. euroa. Investointien toteuma maaomaisuuden investoinneista muodostuvan asunto ja kiinteistölautekunta pl. erikseen sitovat erät osalta on 5,7 milj. euroa.

Lautakunnan nettoinvestointien tilinpäätösennuste, 120,9 milj. euroa, on 22,3 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi.

Tampereen kaupunki hankkii tiloihin ja rakennuksiin liittyvät hanke- ja rakennuttamispalvelut Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä. Vuoden 2021 talonrakennusten nettoinvestointien (pl. Hiedanranta) muutettu talousarvio sisältäen uudelleenbudjetoinnit ovat yhteensä 118,7 milj. euroa. Tilinpäätösennusteessa talonrakennushankkeiden toteumaksi arvioidaan 97,3 milj. euroa, joka on 21,4 milj. euroa suunniteltua vähemmän.

Tilinpäätösennusteeseen mukaan vuoden 2023 hankekohtaisissa määrärahoissa merkittävimmät erot muutetussa talousarviossa kohdistuvat seuraaviin hankkeisiin: Tammelan stadion uudisrakennus -hankkeen vuoden 2023 määräraha ylittyy noin 4,55 milj. eurolla. Hankkeen päivitetty toteutuskustannusarvio on 39,482 milj. euroa. Lamminpään koulun rakennus 2 uudisrakennushankkeen aloitus siirtyy elokuusta 2023 tammikuulle 2024, joten vuoden 2023 määräraha alittuu noin 3,2 milj. eurolla. Tampereen Lyseon lukion perusparannus -hankkeen aloitus siirtyy elokuusta 2023 marraskuulle 2024, joten vuoden 2023 määräraha alittuu noin 3,8 milj. eurolla. Kaupin pesäpallostadionin oheistilat -hankkeenvuoden 2023 määräraha alittuu noin 3,0 milj. eurolla, koska työt voidaan aloittaa vasta pesäpallokauden jälkeen lokakuussa. Hervannan vapaa-aikakeskuksen perusparannus -hankkeen aloitus siirtyy elokuusta 2023 joulukuulle 2023, joten vuoden 2023 määräraha alittuu noin 1,5 milj. eurolla.

Investointien (Akilan pl. erikseen sitovat erät) ennustetaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti. Talonrakennushankkeiden nettoinvestointien (pl. Hiedanranta) ennuste 97,3 milj. euroa eroaa muutetusta talousarviosta 21,4 milj. euroa.

Investointitoteumaan kirjautunut myös maankäyttösopimuskorvauksena saadut maa-alueet 4,7 Me, jotka nostavat merkittävästi maaomaisuuden investointien toteumaa. Kirjauksen johdosta maanhankinnan toteuma ei kuvaa rahan käyttöä. Jos muiden hankkeiden osalta muutetun talousarvion mukaiset määrärahat toteutuvat, akilan investointien (pl. erikseen sitovat erät ja talonrakennus) määräraha ylittyy tämän maanhankintaan kohdistuvan kirjauksen johdosta. Todellisia maanhankintoja on tehty noin 0,6 milj. eurolla. Aktivoitavien purkukustannusten toteuma on noin 0,15 milj. euroa. Purkukustannuksiin on muutetussa talousarviossa varattu 0,5 milj. euroa.

Pysyvien vastaavien luovutustuloja on kirjattu tammi-huhtikuussa 22,3 milj. euroa. Merkittävimmät kohteet, jotka sisältyvät alkuvuoden toteumiin ovat Metsolle myyty Lahdesjärven tontti sekä Frenckellin kiinteistön kauppa. Pysyvien vastaavien luovutustulojen ennuste koko vuodelle on 34,6 milj. euroa, mikä on 5,2 milj. euroa suunniteltua enemmän.

Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien investoinneista kerrotaan Kehitysohjelmat-osiossa.

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Toimintatulot	7 721	31 501	32 076	32 376
Toimintamenot	-22 612	-74 000	-78 244	-78 748
Toimintakate	-14 891	-42 499	-46 168	-46 371
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatieto / Joukkoliikenteeseen kohdistuva osuus)	98	326	371	372
Toimintakate vyörytyksin	-14 793	-42 173	-45 797	-45 999
Kaupunkiympäristön suunnittelu				
Toimintatulot	1 573	11 149	13 900	13 900
Toimintamenot	-4 668	-17 430	-17 975	-18 356
Toimintakate	-3 095	-6 281	-4 075	-4 456
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-477	-1 478	-1 744	-1 751
Toimintakate vyörytyksin	-3 572	-7 759	-5 819	-6 207
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito				
Toimintatulot	4 631	15 716	13 473	13 773
Toimintamenot	-14 228	-44 602	-46 280	-46 323
Toimintakate	-9 597	-28 886	-32 808	-32 550
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-208	-691	-741	-744
Toimintakate vyörytyksin	-9 805	-29 577	-33 548	-33 293
Kestävä kaupunki				
Toimintatulot	1 379	4 114	4 231	4 231
Toimintamenot	-2 511	-7 981	-9 651	-9 719
Toimintakate	-1 132	-3 867	-5 420	-5 488
Vyörytykset (Tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-289	-972	-1 009	-1 014
Toimintakate vyörytyksin	-1 421	-4 839	-6 429	-6 502

- Maanrakennusalan kustannukset nousivat vuoden 2023 maaliskuussa 7,2 % vuoden takaisesta

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan kaupunkiympäristön palvelualueen toteutuneet toimintatuotot alittavat 3,1 milj. eurolla vuosisuunnitelman ja toimintakulut alittavat 4,0 milj. eurolla vuosisuunnitelman. Toimintatuottojen alitus johtuu osaltaan toiminnan kausivaihteluista, sillä muun muassa kuluvan vuoden hulevesimaksujen laskutus ajoittuu vuosisuunnitelmasta poiketen. Toisaalta myös rakennusvalvonnan tuotot ovat toteutuneet vuosisuunnitelmaa pienempinä mitä selittää rakentamisen hiljentyvä suhdanne. Toimintakulujen alitukseen vaikuttaa pääosin toiminnan kausivaihtelut vuosisuunnitelmaan verrattuna, sillä hankkeiden ajoitus ei toteudu välttämättä vuosisuunnitelmassa suunnitellun mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 20.2.2023 § 26) suuruudeltaan 0,581 milj. euron talousarviomuutoksen yhdyskuntalautakunnan käyttötalousmenoihin. Ympäristöterveysyksikön toimintamenoja lisättiin 0,463 milj. euroa, jolla varaudutaan pieneläinpäivystyspalvelujen hankkimiseen yksityiseltä palveluntuottajalta. Yleiskaavayksikön toimintamenoja lisättiin 0,25 milj. euroa, jolla varaudutaan Nurmi-Sorilan osayleiskaavaa varten vaadittavien selvitysten ja suunnitelmien tilaamiseen. Lisäksi kaupungin sisäisiä vuokra-menoja pienennettiin 0,132 milj. eurolla.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Tuottojen ylitys johtuu pääasiassa katutilavalvonnan tuottojen suotuisasta kehityksestä, sillä keskusta-alueen suurten rakennushankkeiden valmistuminen kasvattaa katutilavalvonnan maksutuottoja suunniteltua enemmän. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Kaupungin kasvu sekä ilmasto- ja luonnon monimuotoisuustavoitteet kasvattavat viher-suunnittelun konsulttipalvelujen ostoja, joiden ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelman 0,3 milj. euroa. Lisäksi palkkaratkaisun niin sanotun "perälautaratkaisun" kustannusvaikutuksen arvio on huomioitu lautakunnan ennusteessa palveluryhmittäin. Kustannusvaikutuksesta esitetään oletettavasti TA23 -muutos kesäkuun valtuustoon. Lisäksi konsernihallinnon sisäisten palveluostojen ja kiinteistötoimen vuokrakulujen ennustetta on pienennetty yhteensä 0,1 milj. euroa palveluryhmittäin.

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 3,1 milj. eurolla vuosisuunnitelman johtuen pääosin hulevesimaksujen tuottojen alituksesta, sillä hulevesimaksujen laskutuksen ajoittuminen poikkeaa vuosisuunnitelmasta. Toisaalta myös rakennusvalvonnan tuotot ovat toteutuneet 0,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä, sillä myönnettyjen rakennuslupien määrä ei enää kasva edellis-

vuoden tapaan. Asemakaavoituksessa hankelaskutus on toteutunut 0,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena. Toimintakulut ovat toteutuneet 1,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Osittain alitus johtuu osavuotisesti täyttämättä olevista vakansseista sekä osa-aikaisuuksista, jotka alentavat henkilöstökuluja. Alitukseen vaikuttaa myös toiminnan kausivaihtelut vuosisuunnitelmaan verrattuna, sillä hankkeiden ajoitus ei toteudu välttämättä vuosisuunnitelmassa suunnitellun mukaisesti. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina johtuen pääosin viher- ja hu-levesisuunnittelun ulkoisten palveluostojen ylityksestä. Kaupungin kasvu sekä ilmasto- ja monimuotoisuustavoitteisiin vastaaminen kasvattavat kuluja.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Ylitys johtuu pääosin katutilavalvonnan tuottojen suotuisasta toteumasta, johon vaikuttaa keskustan isojen päätyneiden rakennuskoh- teiden katulupien laskutus. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina johtuen katutilavalvonnan isojen päätyneiden raken- nuskohteiden katulupien alkuvuoden laskutuksesta. Toimintakulut (sisältäen vok) ovat toteutuneet noin 1,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä johtuen pääosin toimin- nan kausivaihteluista aiheutuvasta kunnossapidon kustannusten alituksesta. Toimintaku- lujen ennustetaan toteutuvan olennaisesti vuosisuunnitelman mukaisesti. Ennuste sisäl- tää kuitenkin epävarmuutta, sillä muun muassa kunnossapidon talvihoidon vaikeusaste määrittyy touko-kesäkuussa. Vaikeusaste vaikuttaa olennaisesti Tampereen Infra Oy:lle maksettavaan talvikunnossapidon korvaukseen.

Kestävä kaupunki -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 0,2 milj. eurol- la vuosisuunnitelman. Alitus johtuu pääosin siitä, että eläinlääkintähuollon laskutuksen tuloutus ei ajoitu vuosisuunnitelmassa suunnitellun mukaisesti. Toimintakulut ovat to- teutuneet noin 1,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Osittain alitus johtuu hen- kilöstökulujen alituksesta, mutta myös siitä ettei eläinlääkintähuollon palveluostot eikä ympäristö- ja ilmastopolitiikan ja kestävyuden hankkeet ajoitu vuosisuunnitelmassa suun- nitellun mukaisesti. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan olennaisesti vuosisuunni- telman mukaisesti. Toistaiseksi alkuvuoden poikkeamat eivät näytä sellaisilta, että niillä olisi vaikutusta koko vuoden toteumaan. Elokuun tunnuslukujen jälkeen on mahdollista arvioida tarkemmin mahdolliset yksikkökohtaiset muutokset.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Yhdyskuntalautakunnalle on asetettu vuoden 2023 talousarviossa yhdeksän sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista seitsemän arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä ja kahden tavoitteen toteumista ei voida vielä arvioida.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)				
Bruttoinvestoinnit	-6 337	-62 106	-52 000	-55 600
Rahoitusosuudet	45	4 369	3 450	2 550
Nettoinvestoinnit	-6 292	-57 738	-48 550	-53 050
Viiden tähden keskusta				
Bruttoinvestoinnit	-448	-5 714	-9 640	-9 640
Rahoitusosuudet	72	906	0	0
Nettoinvestoinnit	-376	-4 807	-9 640	-9 640
Hiedanranta				
Bruttoinvestoinnit	-19	-65	-800	-800

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan Kaupunkiympäristön palvelualueen nettoinvestointien ennuste on 63,5 milj. euroa mikä on 4,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Tästä yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan bruttoinvestointien ylitys on 3,6 milj. euroa ja investointien rahoitusosuuksien alitus on 0,9 milj. euroa.

Maanrakennusalan kustannukset nousivat vuoden 2023 huhtikuussa 7,2 prosenttia vuoden takaisesta.

Valtuusto hyväksyi helmikuussa (KV 20.2.2023 § 26) Kaupunkiympäristön palvelualueen yhdyskuntalautakunnan 7,04 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2022 siir-

tyneistä investointimenoista. Tästä 1,8 milj. euroa on perustoiminnan investointimenojen uudelleen budjetoiteja (Enqvistinkadun siirto, Tammelan Stadion ja Västringinmäki) ja 0,24 milj. euroa on Osallistuva budjetointi -hankkeiden uudelleen budjetoiteja. Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investointimenoja uudelleen budjetoitiin vuodelle 2023 yhteensä 5,0 milj. euroa (Ranta-Tampellan viimeistelytyöt, Asemakeskuksen toteutuksen käynnistäminen, Särkänniemi-Mustalahti-Onkiniemi -projektin toteutuksen käynnistäminen).

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmässä perustoiminnan bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmässä bruttoinvestointien ennustetaan toteutuvan 3,6 milj. euroa ja nettoinvestointien 4,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Merkittävimmät poikkeamat ovat seuraavat. Näsinsaareen rakennettavat sillat (3 kpl) vaativat paalulaatat. Paalulaattojen avulla mahdollisestaan aikaisempi siltojen rakentaminen ja varmistetaan, että saaritäytön painumista ei aiheudu ongelmia raitiotielle myöhemmässä vaiheessa. Näiden rakentamiseen ei varauduttu vuosisuunnitelmassa. Tämän hetken arvion mukaan kustannukset ovat 2,5 milj. euroa, joista kohdistuu tälle vuodelle 2,0 milj. euroa. Raitiotien rakentamisen indeksikorjauksiin varauduttiin 0,5 milj. eurolla, mutta arvion mukaan indeksikorjauksien summa olisi 0,98 milj. euroa. Alkuvuoden kilpailutettujen viiden kohteen urakkahinnat ovat merkittävästi ylittäneet, mitä oli varattu vuosisuunnitelmassa (ylitys yhteensä 1,7 milj. euroa). Hervannan pohjoisakselin kaava-alueen siltatöihin päästiin vuoden 2022 jälkipuoliskolla ja kustannukset painottuvat vuodelle 2023, ylitys 0,7 milj. euroa vrt. vuosisuunnitelmaan.

Tohlopin sekä Tesoman taimiston kaava-alueiden rakentamista ei päästä aloittamaan täysipainoisesti tänä vuonna ja vuosisuunnitelmassa varatusta rahasta on säästymässä yhteensä 1,0 milj. euroa.

Rongankadun rakentamiseen arvioitiin saatavan Traficomien myöntämään kävelyn ja pyöräilyn edistämisen investointitukea yhteensä noin 0,9 milj. euroa. Traficom ei myöntänyt kyseiselle kohteelle rahoitustukea.

Lautakunnan talousarvioon sisältyvän, ja erikseen talousarviossa sitovan, Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman ja Hiedanranta -kehitysohjelman nettoinvestointien ennustetaan toteutuvan olennaisesti vuosisuunnitelman mukaisesti.

JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Joukkoliikenne				
Toimintatulot	23 683	65 899	64 530	64 530
Toimintamenot	-31 643	-95 231	-93 497	-93 511
Toimintakate	-7 960	-29 333	-28 968	-28 982
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatietoyksikkö)	-98	-326	-371	-372
Toimintakate vyörytyksin	-8 058	-29 659	-29 339	-29 354

- Alkuvuoden kustannustaso ennakoitua korkeammalla tasolla

Joukkoliikennelausakunnan alaisuuteen kuuluvan joukkoliikenteen palveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet 2,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempana. Muutos johtuu väliaikaisesta alv:n poistosta ajanjaksolla 1-4/2023. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempana. Tämä selittyy pääosin sillä, että joukkoliikennepalvelujen kustannustaso on alkuvuodesta ennakoitua korkeammalla tasolla. Mikäli kustannustaso säilyy nykyisellä tasolla pidempään, niin tilanne normalisoituu lähemmäksi vuosisuunnitelmaa syksyyn mennessä.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakatteen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena. Kuluennusteen pysyminen vuosisuunnitelmassa sisältää jossain määrin epävarmuutta ja ennustetta päivitetään tarvittaessa kuluvan vuoden aikana.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle on asetettu vuoden 2023 talousarviossa kaksi sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista yhden arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä ja yhden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Joukkoliikenne				
Bruttoinvestoinnit	-3	-13	-500	-500

Joukkoliikennelautakunnan alaisuuteen kuuluvan Joukkoliikenteen palvelualueen bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennuste on 0,5 milj. euroa, mikä on vuosisuunnitelman mukainen. Investoinnilla rahoitetaan lippu- ja maksatus- ja infojärjestelmän pitkävaikutteisia hankintoja.

KONSERNIHALLINTO

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
ICT-kehittäminen				
Toimintatulot	131	592	128	143
Toimintamenot	-1 603	-7 250	-3 898	-3 873
Toimintakate	-1 473	-6 657	-3 770	-3 730
Bruttoinvestoinnit	-607	-4 258	-9 606	-9 046
Rahoitusosuudet	8	163	176	176
Toimintakate + nettoinvestoinnit	-2 072	-10 752	-13 200	-12 600
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-98	-411	-403	-403
Toimintakate	-98	-411	-403	-403
Keskusvaalilautakunta				
Toimintatulot	0	554	450	450
Toimintamenot	-486	-882	-1 082	-1 082
Toimintakate	-486	-328	-632	-632
Konsernihallinto				
Toimintatulot	5 831	28 018	17 856	17 827
Toimintamenot	-13 004	-51 257	-46 039	-46 208
Toimintakate	-7 172	-23 240	-28 183	-28 381
Nettoinvestoinnit	-76	-3	-100	-86

ICT-kehittäminen

Tietohallintoyksikön tehtävä on kehittää kaupungilla ICT-toimintaympäristöä. Vuodelle 2023 kehittämiseen on varattu yhteensä 8,8 milj. euroa, josta investointeihin 5,2 milj. euroa. Lisäksi valtuuston päätöksellä helmikuussa siirrettiin 4,4 milj. euroa vuodelta 2022 käyttämättä jäänyttä rahaa.

Tietohallinnon ICT-kehittämisen toimintakate ja nettoinvestoinnit yhteensä ovat toteutuneet huhtikuun loppuun mennessä 1,9 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä, koska projektit eivät ole käynnistyneet suunnitellussa aikataulussa ja projektien ostot painottuvat loppuvuoteen. Edelliseen vuoteen nähden ICT-kehittämisen kustannukset ovat 0,9 milj. euroa pienemmät, josta sote-salkun kehittämisen poistumisen vaikutus on 0,6 milj. euroa.

ICT-kehittämisen tilinpäätösennuste alittaa 0,6 milj. eurolla muutetun talousarvion. Ennustetta päivitetään tulevina kuukausina, kun projektien suunnitelmat päivittyvät.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan toimintakatteen tilinpäätösennuste on talousarvion mukainen -0,4 milj. euroa.

Keskusvaalilautakunta

Huhtikuussa järjestettiin aluevaalit. Vaalipäivä oli 2.4.2023. Keskusvaalilautakunnan toimintakatteen tilinpäätösennuste on talousarvion mukainen noin -0,6 milj. euroa.

Konsernihallinto

Konsernihallinnon (pl. ICT-kehittäminen, Tarkastuslautakunta, Keskusvaalilautakunta) toimintakate oli tammi-huhtikuussa -7,1 milj. euroa, mikä oli 1,7 milj. euroa ajankohdan muutettua talousarviota parempi monista eri syistä johtuen.

Konsernihallinnon toimintakatteen tilinpäätösennuste on 0,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi johtuen pääosin vuoden 2023 palkkaratkaisun vaikutuksesta henkilöstömenoihin.

Investointien tilinpäätösennustetta on muutettu. Uuden kaupunginarkiston ensikertainen kalustaminen ennustetaan toteutuvan 0,01 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä, koska osa uuden kaupunginarkiston ensikertaisen kalustamisen hankinnasta tehdään leasingsopimuksella. Investoinnista on toteutunut 0,08 milj. euroa.

YHTEISET ERÄT

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Toimintatulot	259	4 679	885	961
Toimintamenot	-40 178	-132 240	-113 322	-116 252
Toimintakate	-39 920	-127 561	-112 437	-115 291

Yhteisten erien toimintakate toteutui tammi-huhtikuussa 2,3 milj. euroa suunniteltua heikompana, koska vuodelle 2023 on kirjattu sote- ja pelastustoimen 31.12.2022 tai aiemmin syntyneitä Tampereen kaupungille kuuluvia tuloja ja menoja huhtikuun loppuun mennessä yhteensä nettomääräisesti hieman yli 3 milj. euroa. Merkittävimmät erät koskevat vuoden 2023 puolella maksettuja palkkoja, pääosin koronan kertakorvauksia. Näihin odottamattomiin menoihin tullaan esittämään talousarviomuutosta.

Yhteisten erien toimintakatteen tilinpäätösennuste on 2,9 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi. Ennustetta on parannettu 0,2 milj. euroa verotuskustannusten toteutuessa arvioitua pienempinä. Ennustetta on heikennetty 3,1 milj. euroa edellä mainittujen sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen kustannusten takia.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Bruttoinvestoinnit	0	-517	-4 400	-4 400
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	3 567	500	0

Konsernihallinnon Yhteisten erien investoinnit ovat pääasiassa sijoituksia konserniyhtiöihin. Investointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Investointeja ei ole vielä toteutunut.

Vuoden 2023 ennuste sisältää sijoitukset Sara Hildénin taidemuseon kiinteistöyhtiöön (2,5 milj. euroa) sekä Suomi-rata Oy:ön (0,3 milj. euroa). Alkuperäiseen talousarvioon sisältyy lisäksi 1,6 milj. euron varaus osakkeisiin ja osuuksiin, josta ei ole vielä tehty päätöksiä.

Luovutustulojen tilinpäätösennusteeseen on päivitetty 0,5 milj. euron Finnparkin sijoitettun vapaan pääoman palautuksesta luopuminen (Kaupunginhallituksen konsernijaosto 18.4.2023 § 31).

TASEYKSIKÖT

Tampereen Vesi

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Liikelylijäämä	8 919	28 802	28 773	28 773
Bruttoinvestoinnit	-5 765	-15 877	-24 520	-24 520
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-5 765	-15 877	-24 520	-24 520

Tampereen Veden liikevaihto tammi-huhtikuussa toteutui lähes suunnitellun suuruisena, 23,8 milj. eurolla. Liikevaihdosta 8,9 milj. euroa oli vedenmyyntituloja ja 14,3 milj. euroa jätevesimaksutuloja, näihin sisältyy liittymismaksutulot. Liikevaihto työläskutuksesta oli 0,6 milj. euroa. Edellisvuoteen verrattuna ajanjakson liikevaihto oli 1,6 milj. euroa enemmän, johtuen vuoden alussa tehdyistä taksan korotuksista. Liikevaihdon ennustetaan toteutuvan suunnitellusti 73,6 milj. eurolla vuoden loppuun mennessä.

Tarkastelujakson liikelylijäämä toteutui 0,2 milj. euroa budjetoitua heikompana ja 0,7 milj. euroa edellisvuoden vastaavan ajankohdan liikelylijäämää heikompana. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot toteutuivat 2,7 milj. eurolla. Toteuma oli 0,4 milj. euroa suunniteltua vähemmän ja 0,5 milj. edellisvuotta suurempi. Alkuvuodesta suunnitellusta ovat jääneet vedentuotannon sähkön ostot ja jätevedenpuhdistuskemikaalien ostot. Näiden osalta tilinpäätösennustetta on pienennetty. Palvelujen ostot toteutuivat 3,4 milj. eurolla, 0,8 milj. euroa edellisvuotta suurempina sekä ylittäen suunnitellun 0,1 milj. eurolla. Suunnitellun ovat ylittäneet ICT-palvelujen ostot useamman toiminnon osalta ja jätevedenpuhdistuksen kunnossapitokustannukset. Viestinnän palveluostojen ennustetaan puolestaan jäävän suunnitellusta. Näiden osalta tilinpäätösennusteeseen on tehty muutos.

Henkilöstömenot huhtikuun loppuun mennessä toteutuivat 2,9 milj. eurolla, ylittäen suunnitellun 0,2 miljoonalla eurolla. Osa henkilöstökuluihin vaikuttavista eristä on jäänyt suunnitelmasta pois. Tällä on henkilöstökulujen ennusteeseen kuluja kasvattava vaikutus 0,2 milj. euroa. Tämän osalta ennustetta on muutettu. Muutoksella ei ole kuitenkaan vaikutusta palkallisiin henkilötyövuosiin.

Poistot toteutuivat 5,0 milj. eurolla ollen 0,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Vuoden loppuun mennessä niiden arvioidaan kuitenkin toteutuvan suunnitellusti. Liiketoiminnan muiden kulujen osalta suunnitelma ylittyi 0,4 milj. eurolla. Tämä johtuu pääosin vuokratuista varavoimakoneista, joita ei ollut mukana suunnitelmassa. Liikelylijäämän ennustetaan toteutuvan suunnitellusti vuoden loppuun mennessä.

Investoinnit toteutuivat tammi-huhtikuussa yhteensä 5,8 milj. eurolla. Verkoston investoinnit toteutuivat 5,4 milj. eurolla. Vuodelle 2023 miljoona euroa ylittäviä hankkeita on kaksi. Rautaharkon pääviemärin rakentamisen budjetti vuodelle 2023 on 2,2 milj. euroa ja tästä on käytetty 0,9 milj. euroa. Peltolammi- Sääksjärvi välin vesihuoltolinjan rakentamisen budjetti vuodelle 2023 on 1,8 milj. euroa ja siitä on käytetty 1,0 milj. euroa. Muista isommista kohteista mm. Ojalan jätevedenpumppaamon työt jatkuvat suunnitellusti. Tähän on käytetty 0,3 milj. euroa ja budjetti vuodelle 2023 on 0,7 milj. euroa.

Laitosrakentamisen toteuma oli 0,4 milj. euroa. Yli miljoonan investointeja laitosrakentamisessa on kaksi. Ruskon kattorakenteiden perusparannukseen urakoitsija on valittu ja rakentaminen on alkamassa touko- kesäkuussa. Budjetti vuodelle 2023 on 1,7 milj. euroa. Kaupinajan vedenpuhdistuslaitoksen varavoimakoneen hankinta on edennyt koneiden kilpailutukseen, josta tarjoukset on saatu ja sähkö- ym. suunnittelu on hankinnassa. Tähän on varattu 1,5 milj. euroa.

Tampereen Kaupunkiliikenne

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 2023	TP 2022	Muutettu TA 2023	TP Enn 2023
Liikelylijäämä	701	71	0	40
Bruttoinvestoinnit	-175	-36	0	-330
Pysyvien vastaavien luovutustulot	1	4	20	19

Ensimmäisen vuosikolmanneksen toiminta ja talous ovat hyvin vastanneet vuosisuunnitelmaa. Kertynyt liikevaihto on budjetoidun mukainen ja materiaalien ja palveluiden hankinnat vastaavat suunniteltua. Henkilöstökulujen osalta on alkuvuoden aikana saavutettu säästöjä. Sovitut palkankorotukset, ja niihin liittyen maksettavat kertaluontoiset korvaukset, tulevat kuitenkin vaikuttamaan henkilöstökuluja kasvattaen. Vuoden 2023 osalta henkilötyövuodet (htv) ovat kehittyneet suunnitelman mukaisesti. Koko vuoden osalta ennustetaan laskua edellisvuodesta noin 15 htv:n verran.

Edellisvuonna kohonneet polttoaineiden hinnat ovat pysyneet vakaina ja kääntyneet jopa hienoiseen laskuun. Polttoaineiden osalta kertynyttä säästöä syö kuitenkin vanhenevan kaluston kohonneet huolto- ja korjauskustannukset.

Huhtikuun jälkeen liiketoiminnan tuotot ovat vuosisuunnitelman mukaiset. Tämän ensimmäisen vuosikolmanneksen kustannukset ovat runsaat 0,3 miljoonaa euroa alle vuosisuunnitelman. Liiketulokseksi muodostuu 0,7 miljoonaa, mikä ylittää 0,3 miljoonalla eurolla budjetoidun tason. Kustannuksiin tulossa olevien lisävaikutusten ja tuotantosopimuksen kustannusneutraliteetin vuoksi tilikauden kokonaistuloksen ennustetaan pysyvän lähes vuosisuunnitelman mukaisena.

Vuodelle 2022 varattu 0,5 miljoonan euron suuruinen investointimääräraha kaluston korvausinvestointeihin jäi lähes kokonaan käyttämättä. Nämä investoinnit ovat aktualisoituneet vuoden 2023 alussa, hankintojen kohdistuttua kuuteen peruskorjattuun linja-autoon. Kaluston riittävyyden turvaaminen edellyttää vielä loppuvuonna 2023 tapahtuvia, vastaavan tyyppiseen käytettyyn kalustoon kohdistuvia investointeja.

Vuoden 2023 aikana ollaan käyttöön ottamassa myös uusi suunnittelujärjestelmä, jonka kertaluontoiset aineettomien hyödykkeiden investoinnit ovat 60 tuhatta euroa. Tästä investoinnista on ensimmäinen 10 % suuruinen erä maksettu.

Korvausinvestointien ja suunnittelujärjestelmän lykkäytymisen vuoksi kaupunginvaltuustolle esitettäneen talousarviomuutosta 12.6.2023.

Investoinneissa tullaan lähivuosina tekemään laajamittaisempia ratkaisuja uusiutuviin käyttövoimiin ja EU-direktiivin mukaisiin säädöksiin nojautuen. Viime vuosina tekemättä jääneet linja-autokalustoon kohdistuvat uusinvestoinnit tulevat laajemmassa mittakaavassa ajankohtaisiksi vuosina 2024-2026.